

LETNA KONFERENCA SINDIKATA ZP ISKRA

Neobveščenost — osnovni krivec za nespornost

Na osnovi letnih skupščin sindikalnih konferenc Iskrinih temeljnih in delovnih organizacij so na letni sindikalni konferenci minuli teden v Ljubljani Iskrini sindikalni delavci — delegati obravnavali uresničevanje lani sprejetega programa dela ter stališč koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata in njegovih organov v enoletnem obdobju, hkrati pa so se na seji dogovorili tudi o nadaljnjih nalogah. Prav ta program dela sindikalne organizacije objavljamo v nadaljevanju tega sestavka v celoti.

Osnova za letno konferenco sindikalne organizacije — o njej smo na kratko pisali že v prejšnji številki — je bilo poročilo predsednika IO KOOS ZP Iskra Jožeta Čebele. V njem je kritično spregovoril o različnih področjih našega delovanja, zlasti tistih, kjer nismo naredili vsega, kar bi morali, pa čeprav smo sprejeli mnogo načrtov in sklepov. Obširno je analiziral gospodarjenje v nekaterih delovnih in temeljnih organizacijah, več pikrih pripomb je izrekel na račun teženj po nekakšnih tozidih o organizacijskih spremembah v Iskri ter se zavzel za dosledno izvajanje programa preobrazbe samoupravnih odnosov skladno z izvajanjem Zakona o združenem delu. Zatem je veliko pozornosti namenil izvajanju ali bolje rečeno neizvajanju samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev Iskra — Gorenje, eno od pomembnejših področij njegovega poročila pa je bilo tudi nagajanje. Poudaril je, da se bo prav na tem področju sindikat na vseh ravneh zavzemal za to, da se v splošnih aktih temeljnih organizacij uveljavijo dolo-

čila sindikalne liste, da mora potekati nagajanje delavcev v skladu z določili panožnih in področnih samoupravnih sporazumov, da se dejansko uvede nagajanje po rezultatih živga in minulega dela, da so osnovna izhodišča in kriteriji za enaka delovna mesta v Iskri enotno ovrednotena, ter med drugim da so osebni prejemki delavcev odvisni od poslovnih rezultatov posameznika, skupine in organizacije združenega dela.

Poročilu Jožeta Čebele je sledila izredno bogata in kritična ter konstruktivna razprava. Opozorila je zlasti na problem neobveščenosti v Iskri, problem, ki je gotovo eden osnovnih krivcev za nespornost, pa naj bo to glede kateregakoli področja naše dejavnosti. Prav zato so razpravljali, med njimi so bili tudi generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs, pomočnik generalnega direktorja Anton Stipančič in direktor področja za stike z javnostjo Boštjan Barborič, opozorili, da je treba v Iskri čimprej izboljšati sistem obveščanja.

Lado Drobež

Delovni načrt sindikata

Na podlagi sklepa konference programskih izhodišč je IO KOOS na svoji seji 7. t. m. sprejel naslednji delovni načrt:

A. Vsklajevanje samoupravnih odnosov v ZP Iskra z zakonom o združenem delu

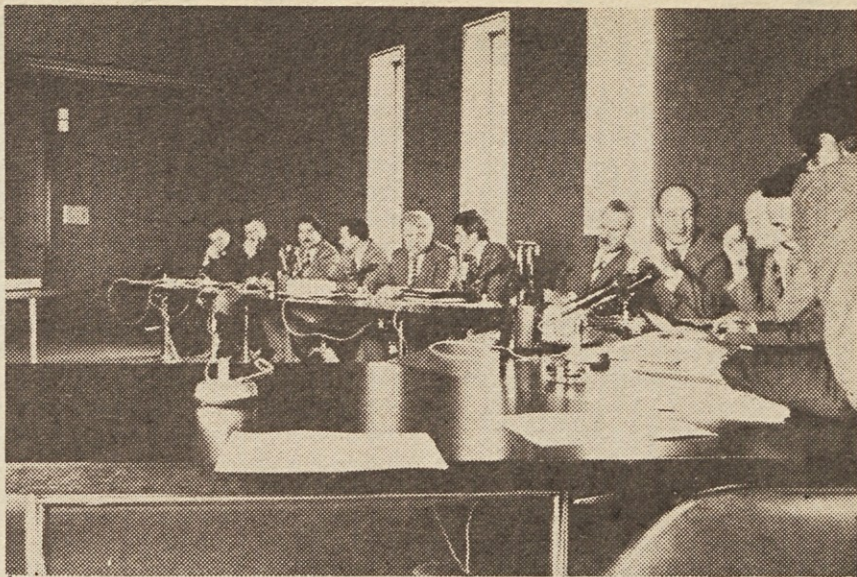
1. Izdelane so teze za samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra. Skladno s programom akcij, katerega je sprejel Svet ZK ZP Iskra in IO KOOS so zadolženi predsedniki sindikalnih konferenc delovnih organizacij Iskre, da najkasneje do 30. aprila skličejo sestanek predstavnikov sindikata, ZK, ZSM, ZB, poslovnih in samoupravnih organov TOZD in delovne organizacije, te teze obravnavajo in družbeno verifikirajo. Vzpostavljajo in obravnavajo teze za samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra, morajo na teh sejah obravnavati tudi teze za samoupravne sporazume o združevanju v delovno organizacijo. Ker so teze strokovno gradivo, morajo biti razlagalci teh tez poslovodni organi SOZD in DO, ki so teze sestavljali.
2. V začetku maja bomo skladno s sklepi seminarja sklicali ponovno srečanje vseh predsednikov OOS in OO ZSM, na katerem bomo pregledali potek obravnav po DO in opravili skupno politično verifikacijo tez za samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra.
3. Na osnovi skupne verifikacije vsklajenih tez za samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra, ki bo predvidoma opravljeno do 15. 5. 1977, je potrebno obravnavati in sprejemati predloge tez na samoupravnih organih TOZD, DO in SOZD, ter nato teze sprejemati na zborih delavcev.
4. Rok sprejema tez je 31. 5. 1977.
5. Izdelava osnutkov samoupravnih sporazumov o združevanju v DO in SOZD mora biti zaključena do 30. 6. 1977. Nosilci naloge so poslovodni organi, ki morajo medsebojno sodelovati pri oblikovanju vseh elementov posameznih sporazumov, ki so medsebojno odvisni.
6. Pri izdelavi osnutkov samoupravnih sporazumov o združevanju je potrebno izvršiti družbenopolitično verifikacijo in vsklajevanje do 15. 9. 1977.
7. Po družbenopolitični verifikaciji in vsklajevanju osnutkov samoupravnih sporazumov o združevanju v DO in SOZD Iskra je potrebno izvršiti sprejem sporazumov na zborih do 25. 12. 1977.
8. Podpisovanje sporazuma do 30. 12. 1977.

B. Samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke

V skladu s 127. členom ZZZ so delavci v TOZD dolžni določiti osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke najkasneje do 31. 12. 1977. Zato je potrebno sprejeti nove sporazume o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov na vseh nivojih organiziranosti od TOZD, DO do SOZD. Ker je sindikat v skladu z ZZZ nosilec sporazumevanja in ker je čas za izvedbo te zahtevne naloge zelo kratek, je potrebno takoj izvesti te naloge:

1. Ustanoviti je potrebno strokovne komisije na vseh ravneh organiziranosti od TOZD, DO do SOZD. Te komisije naj na predlog sindikata

(Nadaljevanje na 2. strani)

V torek so obiskali ZP Iskra v Ljubljani predstavniki Izvršnega sveta skupščine SRS, ki jih je vodil podpredsednik IS Zvone Dragan. Goste, med katerimi so bili tudi člani IS Vladimir Klemenčič, Jože Zakonjšek, dr. Milan Osredkar, direktor Zavoda za planiranje Zdravko Praznik in predsednik komiteja IS za ekonomske odnose s tujino Jernej Jan, so predstavniki ZP Iskra, pod vodstvom generalnega direktorja Jožeta Hujsa, seznanili s srednjeročnim načrtom Iskre za obdobje 1976/80 in njegovim uresničevanjem.

Enotno je bilo mnenje vseh navzočih, da so taka srečanja med predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in drugih organizacij s predstavniki glavnih nosilcev srednjeročnega razvoja gospodarstva v republiki potrebna, saj prav v teamski razpravi najlažje vzpostavijo delovne stike na interdisciplinarni bazi. Tudi ob tej priložnosti se je razvil neposreden razgovor tako o rezultatih gospodarjenja, kot o problemih, ki jih nujno s seboj prinaša vsak razvoj.

Več o tem srečanju bomo poročali v prihodnji številki.

Poslovno leto — ugodno

IZ POROČILA O POSLOVANJU SOZD ZP ISKRA V LETU 1976

Lani smo sprejeli vrsto pomembnih dokumentov, ki so bistveno prispevali k poglobljanju samoupravljanja in ustvarjanju pogojev, da delavec sam razpolaga z dohodkom in odloča o svojem delu. Tako smo sprejeli Zakon o planiranju, Zakon o združenem delu in vrsto predpisov za odpravo nelikvidnosti v gospodarstvu in postopno stabiliziranje gospodarskih razmer.

Vse to je zaostriло pogoje gospodarjenja, gospodarstvo pa so ohromile tudi razmere na zunanjih tržiščih.

Zaradi teh razlogov poslovni dosežki v ZP Iskra v letu 1976 niso bili na ravni načrtovanih, vendar so rezultati ob zaključku leta pokazali, da nam je kljub ostri tržni situaciji uspešno ugodno zaključiti poslovno leto.

Z lanskim letom smo zaključili tudi prvo leto novega srednjeročnega obdobja na podlagi samoupravnega sporazuma o osnovah plana SOZD ZP Iskra za srednjeročno obdobje 1976-80 in uresnili prvi del zadolžitve iz začrtanega razvoja za omenjeno obdobje. Obseg opravljenih srednjeročnih nalog je bil v lanskem letu nižji od pričakovanih, vendar pa lahko na podlagi izkazanih rezultatov ob zaključku leta ugotovimo, da so bile skope poslovne možnosti tega leta zadovoljivo izkoriščene in da lahko govorimo o dokaj uspešnem startu v naslednje leto našega srednjeročnega obdobja.

Vrednost proizvodnje je upoštevala stalne cene v lanskem letu porasla, z ozirom na 1975. leto za 16,7 %, pri čemer pa je bilo izpolnjeno le 92,5 % planirane proizvodnje. Kljub vsemu so doseženi rezultati dokaj ugodni, še posebej, če upoštevamo, gospodarska

gibanja lani v Jugoslaviji, ki so se odražala kot posledica spremembe plačilnega sistema in ukrepov za zmanjšanje inflacije.

Temu primerno je potekala izpolnitev plana v posameznih DO, oziroma TOZD glede na tržne pogoje proizvodnih programov. Boljša izpolnitev planov od poprečja ZP Iskre je bila realizirana v DO Telekomunikacije, v DO Avtomatika in DO Kondenzatorji, v ostalih pa je bila nižja.

Dosežena proizvodnja v lanskem letu v ZP pa kaže dokaj ugodno sliko v primerjavi z rastjo proizvodnje v slovenski industriji, še posebej pa v elektroindustriji. Tako je po podatkih porasla proizvodnja slovenske industrije za 2,3 %, v elektroindustriji pa za 2 %, medtem ko je ZP Iskra dosegla zelo ugodne rezultate v tem smislu, saj je njena proizvodnja porasla kar za 6 %.

Ugodni rezultati so bili doseženi tudi pri produktivnosti, ki se je v obdobju 1975/76 zvišala za 15 %. K izboljšanju produktivnosti so nedvomno pripomogli realizirani sanacijski in stabilizacijski programi, ki so temeljili na posodabljanju tehnologije in omejevanju neracionalnega zaposlovanja.

Srednjeročni plan 1976/80 posveča posebno pozornost razvoju raziskovalnih dejavnosti. Nadaljnji razvoj ZP Iskra je v veliki meri odvisen od uspešne realizacije prestrukturiranja proizvodnih programov v smeri čedalje večje profesionalizacije. Lani je začelo teči delo na ključnih strateških raziskovalnih projektih, ki pomenijo bistven korak k programskemu prestrukturiranju Iskre. Vendar pa je

(Nadaljevanje na 2. strani)

Letošnje Kidričeve nagrade

V ponedeljek so v Ljubljani slavnostno podelili vsakoletne Kidričeve nagrade za dosežke v naši znanosti in na področju izumov in izpopolnitev v lanskem letu.

Kidričeve nagrade so prejeli: dr. Miha Tišler in dr. Branko Stanovnik za dosežke s področja kemije organskih heterocikličnih spojin, dr. Ivan Sovinc za temeljne razprave iz mehanike hriba in uporabe izsledkov v rudarstvu, dr. France Adamič za življenjsko delo na področju homologije, dr. Svetozar Ilišič za življenjsko delo na področju geografije Slovenije in dr. Rudi Kyovski za življenjsko delo na področju delovnega prava.

Nagrade sklada Borisa Kidriča pa so dobili: dr. Boris Frlec, dr. Viktor Kraševac in dr. Boris Navinšek, dr. Janez Tepišnik, dr. Cveto Klofutar in Špela Paljk, dr. Jože Koller, dr. Franc Bremšak, dr. Franc Vodopivec in dr. Marin Gabrovšek, dr. Drago Mušič in dr. Janez Batis, dr. Ljubica Kamarič, dr. Franc Zagožen, dr. Vojan Rus, dr. Jaroslav Šašel, dr. Mirko Jurak, dr. Ignacij Voje, dr. Franc Zadravec in dr. Vladimir Klemenčič.

Ob tej priložnosti je bilo podeljenih tudi 18 nagrad za izume in izpopolnitve, med njimi sta bili dve nagradi podeljeni tudi raziskovalcem in izumiteljem v Iskri. Tako sta prejela nagrado Ivo Brnčič in Tomaž Ermenc za izpopolnitev elektronskega regulatorja jalove moči Iskra APJ in Jože Podlipnik, Sava Rakčević, Peter Lah, Milena Milavec, Janez Grčar, Milan Zdešar in Boštjan Škorjak za izpopolnitev elektronskega turbinskega regulatorja Iskra — ETR.

Tovrstno nagrado je prejela tudi skupina z inštituta „Jožef Stefan“ za tehnološko dokumentacijo za izdelavo silicij-karbidnih filtrov s kontrolirano propustnostjo in dimenzijami za potrebe Iskre.

D. Ž.

Delovni načrt sindikata

(Nadaljevanje s 1. strani)

- kata imenujejo samoupravni organi do 30. 4. 1977.
- Zagotoviti je potrebno, da bodo komisije na različnih nivojih organizirane, med seboj povezane zaradi koordinacije dela in izmenjave izkušenj. Zato naj bodo komisije na višjem nivoju organiziranosti sestavljene iz delegatov komisij na nižjem nivoju organiziranosti.
 - V delo komisij na posameznem nivoju naj bodo v procesu dela aktivno vključeni tudi predstavniki sindikata in ostalih DPO.
 - Strokovna komisija za izdelavo osnutka sporazuma o delitvi dohodka in osebnega dohodka na nivoju ZP Iskra je zadolžena, da sodeluje z republiškim odborom sindikata elektrokovinske industrije in Centrom za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnega dohodka pri RS ZSS s komisijo podpisnic sporazuma dejavnosti in vse nove ugotovitve in eventuelne rešitve posreduje vsem komisijam v ZP Iskra.
 - Strokovne komisije naj pripravijo osnutke sporazumov o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke do 30. 9. 1977. Za koordinacijo delovanja strokovnih komisij so odgovorni vodilni delavci, ki so zadolženi za vodenje kadrovske službe ali področij na posameznih nivojih organiziranosti od TOZD, DO do SOZD.
 - Od 1. 10. 1977 do 31. 12. 1977 bo potekalo politično in samoupravno obravnavanje, vsklajevanje in sprejemanje sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

C. Gospodarjenje

- Vodstva sindikalnih organizacij v TOZD oz. delovnih organizacijah ZP Iskra, v katerih je poslovno leto 1976 zaključeno z izgubo, naj takoj prično z akcijo, da se čimprej izdelajo sanacijski programi, v katerih je potrebno upoštevati vsa določila iz zakona o pogojih in postopkih za sanacijo, zlasti v odnosu na izvrševanje plana in odgovornost posameznikov za določene naloge.
- Sindikat mora aktivno sodelovati pri izdelavi analize vzrokov nastalega stanja in pri nastajanju sanacijskega programa, ki pa mora biti realen — uresničljiv, z določenimi nosilci posameznih nalog. Pri tem si je potrebno prizadevati, da bodo v sanacijskih programih upoštevani tudi cilji srednjeročnih planov s poudarkom na nalogah v letu 1977, upoštevajoč zakon o združenem delu in cilje gospodarske stabilizacije. V tistih TOZD, kjer so sanacijski programi že pripravljeni, naj sindikat ponovno preveri ali so sanacijski načrti narejeni samo formalno ali bodo dejansko omogočili izboljšanje gospodarjenja. Vsi organi sindikata morajo tekoče spremljati gospodarska gibanja tudi v tistih TOZD, kjer doslej sanacijski programi niso bili potrebni.
- V analizi vzrokov nastalih izgub je potrebno ločeno prikazati zunanje in notranje vzroke, na osnovi katerih mora biti narejena tudi analiza možnosti za sanacijo preko zunanjih dejavnikov.
- Sindikat mora zagotoviti, da se tako vzroki za izgube kot sanacijski programi obvezno obravnavajo na zborih delavcev. V akcijo morajo biti vključeni vsi delavci TOZD in tistih organizacij, s katerimi so dohodkovno povezani.
- Kontrola izvajanja sprejetih ukrepov ter sanacijskih programov mora biti stalna naloga vodstev organizacij sindikata TOZD, DO in SOZD Iskra, ki morajo mesečno spremljati izvajanje posameznih nalog sanacijskega programa.
- K tem nalogam je potrebno pristopiti takoj. O rezultatih akcij in ukrepov, ki jih je pokrenila OOS, je potrebno mesečno obveščati vodstva sindikalnih organizacij na ravni delovnih organizacij KOOS ZP Iskra.

D. Nadalje bo KOOS in njegovi organi svoje delovanje v letu 1977 usmeril predvsem še v:

- organiziranost sindikata v ZP Iskra
- sodelovanje pri snovanju samoupravnega sporazuma in splošnih aktov in kontroli izvajanja istih,
- ujeljavitev ustrezne kadrovske politike skladno z ZZZ in DD,
- ujeljavitev delegatskega sistema in pogojev za delovanje delegatov,
- ujeljavitev ustreznega informacijskega sistema v Iskri,
- izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev delavcev,
- načrtna vlaganja za družbeni standard delavcev (stanovanja, prehrana, zdravstvena preventiva, otroško varstvo itd.),
- štipendijsko politiko, usmerjeno izobraževanje, izobraževanje ob delu,
- zagotovitev ustrezne varnosti pri delu,
- ujeljavitev družbene samozaščite,
- izobraževanje sindikalnih kadrov,
- evidentiranje in kandidiranje za samoupravne organe ter sodelovanje pri izbiri poslovnih in drugih organov (delegatov),
- rekreacija in letni oddih,
- nadaljnji razvoj športne in kulturne dejavnosti v Iskri,
- organiziranje in sodelovanje pri tradicionalnih Iskrinih akcijah (Dan Iskre itd.)

Poleg tega bo KOOS v svoj letni program dela vključeval še ostala področja v odvisnosti od potreb OOS in ostalih družbenih organov.

Poslovno leto — ugodno

(Nadaljevanje s 1. strani)

treba ugotoviti, da se tu delo odvija prepočasi, glede pomembnosti, le-teh za programsko ažuriranje Iskre. Zastojanje za vodečimi industrijami v svetu se še vedno veča in potrebni bodo večji napori vseh, da se ta trend zaustavi.

Prodaja ZP Iskre kupcem na jugoslovanskem trgu je znašala v lanskem letu 6 in pol milijarde dinarjev, njen porast pa glede na leto 1975 znaša 29,6 % in se je dokaj približala vrednosti, postavljeni z letnim planom, ter ga dosegla s 96 %. V naslednjih letih, do 1980 je predvidena v srednjeročnem planu usklajena rast prodaje in proizvodnje.

Izvoz je lani znašal 67 milijonov dolarjev in je bil s tem za 12 % višji od izvoza leto prej. Izravnava zunanjetrgovinske bilance obstaja, oziroma jo dosegamo že dve leti, to pa je pogoj, da jo v naslednjih letih še utrdimo in izboljšamo.

Letni plan izvoza je bil dosežen s 87,7 %. Izpad bo treba nadomestiti v letošnjem letu, hkrati pa bomo izvoz

povečali z letno stopnjo rasti 18,3 %. S takšno stopnjo rasti bi moral naš izvoz leta 1980 doseči vrednost 150 milijonov dolarjev, oz. kumulativno v vseh petih letih srednjeročnega razdobja 500 milijonov dolarjev. Te izvozne vrednosti so tudi sestavni del dogovora o temeljnih družbenega plana SRS za obdobje 1976/80, kar nas obvezuje, da ves izpad, ki je nastal v lanskem letu, tudi v naslednjih letih nadoknadimo. Zato naša realizacija izvoza v letu 1976 kljub doseženim uspehom ni najbolj zadovoljiva, prav tako pa tudi ni v skladu s predvidenimi gibanji njegova regionalna razporeditev, kajti izvoz v države v razvoju in v države na področju SEV ni v celotni strukturi dosežen, kot je to predvideno v srednjeročnem planu. Uvoz reprodukcijskega materiala v vrednosti skoraj 67 milijonov dolarjev izkazuje porast 14,2 % in je bil približno za 300 tisoč dolarjev nižji od izvoza. Na ta način obstaja ravnotežje v zunanjetrgovinski devizni bilanci, kar je še posebno pomembno, kajti uvoz reprodukcijskega materiala s konvertibilnega zahodnega

področja je moč realizirati po novih predpisih v odvisnosti od zadostnega doseženega izvoza oz. deviznega priliva. Uvoz investicijske opreme je bil v lanskem letu nizek, tako zaradi restriktivnih uvoznih ukrepov, kot tudi zaradi znižanja investicijske aktivnosti in je znašal približno 2,5 milijona dolarjev, kar je le slaba polovica vrednosti iz prejšnjega leta.

Bolj racionalno zaposlovanje — lani samo 1,5 % — pa je vplivalo tudi na boljše rezultate dela oz. produktivnosti in ne nazadnje na izboljšanje v kadrovske strukturi.

Glede na to, da smo predvideli do leta 1980 poprečno letno rast zaposlovanja v višini 3,1 %, je očitno, da smo že v prvem letu uspešno dosegli znatno nižjo rast, s tem pa tudi enega od pogojev, ki so potrebni za boljšo ekonomizacijo poslovanja tudi na drugih področjih. To, kar je sicer uspešno Iskra kot celoti, pa še vedno ne drži za vse, saj so nekatere naše DO še vedno obdržale visoko stopnjo zaposlovanja.

Kadrovska struktura zaposlenih v ZP se je v minulem letu nekoliko izboljšala in to predvsem struktura na osnovi dejanske šolske kvalifikacije. Ti premiki pa so prepočasni, da bi nam uspelo ob koncu leta 1980 doseči v srednjeročnem planu predvideno kvalifikacijsko strukturo, po kateri bi moral biti odstotek VS delavcev 5 %, VS pa 4 %.

V lanskem letu smo imeli vseh študentov 2.112, kar je za 24 % več kot v letu poprej.

Izobraževanje ob delu zajema 1.596 delavcev, oziroma 29 % več kot v letu 1975.

Na izkoriščeni delovni čas odpade 75,4 %, kar pa ne pomeni nikakršnega izboljšanja glede na leto 1975. V kolikor bi dosegli predvideni odstotek iz letnega plana 1976 v višini 77,6 %, bi bil to pomemben prispevek k zvišanju produktivnosti.

Poprečni mesečni izplačani neto osebni dohodek na zaposlenega v Iskri je znašal v letu 1976 3.800 dinarjev, s tem pa je porast glede na leto 1975 znašal 21 %. Rast osebnih dohodkov v ZP Iskra bo treba še bolj povezati z rastjo produktivnosti dela, zlasti pa z rastjo dohodka in akumulacije in ob upoštevanju rasti življenjskih stroškov.

Pri ocenjevanju finančnega rezultata v letu 1976 je zelo pomembno upoštevati napore, ki so bili storjeni v skladu s sprejetimi akcijskimi, oziroma stabilizacijskimi programi za odpravo precejšnjih izgub, izkazanih v prvem polletju in triletnem letu minulega leta. Tudi akumulacija je zaradi izrednih vplivov uvedbe zakona o ugotavljanju dohodka na osnovi plačane realizacije zadovoljiva, čeprav je nižja od predvidene. V teku je tudi akcija za kritje izgub, oz. izdelava sanacijskih programov za njihovo odpravo.

Tudi doseženi celotni dohodek in dohodek zaradi navedenih težav kažeta dokaj ugodno sliko, medtem ko se delitev dohodka v precejšnji meri oddaljuje od planskih predvidevanj. Tu predvsem prednjačijo obresti z bančnimi stroški v znesku približno 400 milijonov dinarjev in indeksom 142,5 ter masa bruto osebnih dohodkov, seveda pa pri tem ne gre zanemariti tudi povečanja dajatev za splošno in skupno porabo.

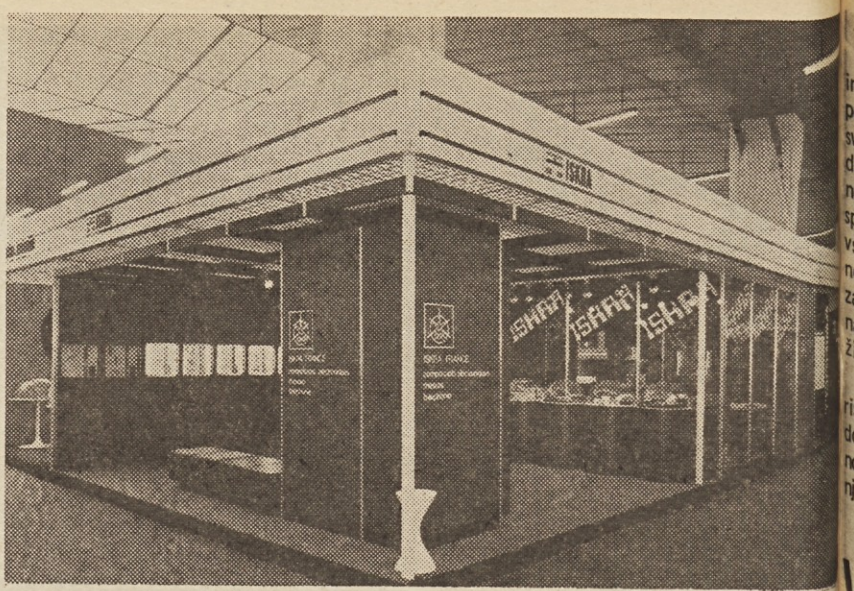
Pri zalozah so najmočnejše porasle zaloge gotovih izdelkov, ki so v poprečju večje za 37 %, medtem ko je nedovršena proizvodnja porasla za 29 % in zaloge materiala za 14 %. Vsekakor so ti porasti previsoki.

Slabša investicijska aktivnost, ki se vleče že nekaj let, se je nadaljevala tudi lani. Tudi v primerjavi z zastavljenim letnim planom je bila dosežena komaj 75 % realizacija investicij, od tega v proizvodnjo 66 %, investicije v družbeni standard pa so bile za 43 % večje od planiranih.

Iz povzetka poslovnega poročila lahko torej ugotovimo, da smo v prvem letu srednjeročnega obdobja 1976/80 dosegli uspehe, ki so bili plod skupnih naporov vseh delavcev, združenih v SOZD ZP Iskra, čeprav niso bila v celoti izpolnjena vsa predvidevanja iz našega samoupravnega sporazuma o družbenoekonomskem razvoju ZP Iskra v lanskem letu.

Zato analiza doseženih rezultatov v lanskem letu nalaga nam vsem, tako posameznemu delavcu, kot vsem TOZD, DO in SOZD nadaljnje obveznosti za izpolnitev začetnih dosežkov.

mak in d. ž.

Razstavljeni prostor Iskre na pariškem salonu.

Salon elektronike v Parizu

IZ JUGOSLAVIJE RAZSTAVLJAL SAMO ISKRA

Že v sam začetek 20. jubilejnega in tradicionalnega pariškega mednarodnega salona elektronskih sestavnih delov 77 se je vmešala francoska notranja politika: zaradi vladne krize, občinskih volitev v Franciji in preosnove francoske vlade letošnjega salona ni odprl napovedani francoski minister za industrijo in raziskave Michel d'Ornano, pravkar poraženi kandidat francoskega predsednika za pariškega župana. In prav tega dne, 31. marca, je bila tudi prva seja nove francoske vlade pa je torej otvoritev te najpomembnejše svetovne razstave in pregleda na področju elektronike minila brez slavnostne, uradne otvoritve.

Toda ne glede na uradni del otvoritve je že prvi dan obiskalo salon, ki so ga odprli v prostorih razstavnega parka na Versailskem trgu, samo dopoldne več kot 6500 obiskovalcev, med njimi tudi naša skupina iz Jugoslavije, ki je štela več kot sto ljudi.

Vsekakor sodi vsakoletni mednarodni pariški salon elektronskih sestavnih delov, v okviru katerega so se tri specializirane razstave in sicer razstave merilnih instrumentov, materialov in izdelkov ter opreme in metod, med največje in najpomembnejše svetovne preglede vsega, kar je bilo v minulem obdobju enega leta doseženo v svetu na omenjenih področjih sodobne elektronike.

Letošnji 20. salon, je obsegal kar 65.346 kvadratnih metrov razstavne površine, od tega je bilo posameznim razstavljalcem za njihove stojnice na voljo kar 33.800 kvadratnih metrov. Tem razsežnostim je bila primerna tudi udeležba: salona se je udeležilo trideset dežel sveta, med njimi tudi naša, ki jo je edina zastopala Iskra France s svojim razstavnim prostorom in prikazom svojih izdelkov in dosežkov.

Tudi 1257 razstavljalcev je dokaj visoka številka, čeprav so med njimi, kar je razumljivo, prevladovali francoski razstavljalci, ki jih je bilo to pot

503. Takoj za njimi so sledili Amerikanci z 252 razstavljalci, na tretjem mestu pa zahodni Nemci s 144 razstavljalci. Če bi sestavili seznam številnejših razstavljalcev do desetih mest, potem bi bila na četrtem mestu Velika Britanija s 85 razstavljalci, peto mesto je zasedla Švica s 70 razstavljalci, šesto Italija s 36, sedmo Španija z 32, osmo Japonska s 20, deveto Indija z 18 in deseto mesto Belgija s 16 razstavljalci.

In če primerjamo letošnji salon lanskim salonom lahko opazimo pomemben napredek tako v številu razstavljalcev kot tudi dežel—udeležencev salona. Lani je bilo na razstavi 20. dežel, letos dve deželi več, lani je bilo 1013 razstavljalcev, letos kar 244 več. Povečala pa se je od lani tudi razstavna površina, od lanskih skupnih 51.000 kvadratnih metrov na 65.346 kvadratnih metrov dobili letos 33.800 kvadratnih metrov razstavne površine.

Kako pomemben, zanimiv in svetovnem merilu važen je pariški salon elektronike, pričajo tudi lanske podatki o obisku. Tako je lani obiskalo salon kar 72.280 obiskovalcev iz 80 dežel, med njimi je bilo 9.055 tujcev, kar pomeni, da je bilo lani tujih obiskovalcev 12,5 % vseh, ki so prišli na pariški salon. Letošnjih podatkov seveda še nimamo, vendar pomeni, da je bilo lani 6.500 obiskovalcev samo dopoldne, na dan odprtja salona, kar je lep indikator in zato ni nikakršnega dvoma, da bo letošnji jubilejni pariški salon elektronskih sestavnih delov prinesel kosil lanskega tudi v številu obiskovalcev, tako iz same Francije kot tujine.

Če še na kratko in bežno pregledamo dvajset let pariškega salona elektronike, potem lahko ugotovimo izredno tehnološki, inovacijski in splošno industrijski napredek elektronskih sestavnih delov. Če so v prvih letih salona prevladovali še elektronske celice

(Nadaljevanje na 3. strani)

ZK IN PRESNOVA IZOBRAŽEVANJA

Izobraževanje za delo

Uresničevanje koncepta izobraževanja za delo, ob delu in z delom je potrebno graditi na kongresni zahtevi, da se vse izobraževanje po osnovni šoli, tako srednje kot visoko, prilagodi potrebam družbenega dela. S tem v zvezi izstopa kot najaktualnejša naloga ustvarjanje pogojev za dokvalifikacijo zaposlenih ne kvalificiranih delavcev in spreminjanje ostale kadrovske strukture glede na potrebe in zahteve procesov dela, tehnologije in organizacije dela ter glede na vlogo delavcev v samoupravnem družbenem odločanju.

V izobraževalnih organizacijah, v katere se vključuje mladina po osnovni šoli je treba uveljaviti program skupne in enotne vzgojnoizobraževalne osnove, s katero se prične kontinuiran proces usmerjenega izobraževanja. Neustrezno je mehanično deliti izobraževalni proces na prvo splošno in drugo poklicno fazo, saj je skupna vzgojnoizobraževalna osnova integralna sestavina priprave mladih za poklicno in samoupravno delovanje. Posamezne usmeritve skupne vzgojnoizobraževalne osnove pa morajo biti tudi neposredno povezane s prakso ter tako omogočati že izobraževanje za delo.

Nadaljnje spremembe vzgojnoizobraževalnih programov in vzgojnoizobraževalne prakse morajo izhajati iz dela, zahtev poklica in samoupravnih praks ter usposobljenosti delavca za samoizobraževanje. Ker bo v prihodnje vključevanje delavcev v izobraževalni proces slonelo prvenstveno na kandidatih, ki jih bo v izobraževanju usmerjalo združeno delo, je treba prilagoditi nove izobraževalne programe, kar bo omogočalo tudi skrajševanje študija.

Zato naj odgovorni strokovni in upravni organi skupaj s samoupravnimi organiziranim združenim delom pri nadaljnji dodelavi sistema usmerjenega izobraževanja opredelijo mesto, vlogo ter vsebino poklicnih, srednjih strokovnih in visokih šol. Dolžni so tudi nakazati rešitve, kako preseči obstoječi dualizem med dosedanjimi poklicnimi šolami ter značajem in vlogo tehniških in drugih srednjih strokovnih šol.

D. Ž.

(Nadaljevanje z 2. strani)

in po obsegu veliki sestavni deli, potem so le-ti v dvajsetih letih v svojem razvoju naredili orjaški napredek in velikanske korake v smeri novih tehnologij, miniaturizacije in sploh prav na inovacijskem polju, kar vse je omogočilo osvajanje vesolja in nesluten razvoj informatike, pa naj gre za računalništvo in druga področja našega javnega in tudi čisto osebnega življenja.

Prepričani smo, da bo prihodnji pariški salon, ki bo na istem mestu od 3. do 8. aprila 1978, prinesel nadaljnje novosti in bo v vsem še večji od letošnjega.

D. Ž.

Vtisi z XX. salona elektronskih komponent v Parizu

Napredek in ponudba elektronskih sestavnih delov je bila vedno odvisna od ključnih uporabnikov elementov, ki so danes: široka potrošnja (barvni televizorji, gospodinjske naprave), telekomunikacije, računalništvo in vojaške naprave. Najvažnejši odjemalec pri tem je industrija barvnih televizorjev, da pri čemer proizvajalci elementov predvidevajo precejšnjo uporabo elementov že za TV igre.

Tudi tržišče gospodinjskih aparatov bo absorbiralo vedno več integriranih vezij. Moulinex je plasiral že prva večja naročila programatorske čipe. Tržišče telekomunikacij je v času zadnje krize zaostalo, vendar so proizvajalci elementov v pričakovanju, da se tržišče spet oživi, vložili velike napore, da dobe ateste za svoje izdelke.

Polprevodniška industrija ima kot najvažnejše odjemalce proizvajalce računalniških naprav. Podatki iz ZDA kažejo, da je v letu 1975 ta sektor porabil 52 % polprevodniških elementov, leta 1980 pa bo po oceni porabil 60 %.

V Franciji pa so proizvajalci glede prodaje na tem tržišču upravičeno pesimisti: Honeywell-Bull družba bo od leta 1978 lahko kupovala tudi v tujini, ne samo v Franciji, edino francoski IBM se je odločil, da bo še vedno kupoval elemente v Franciji v vrednosti 1 milijon frankov na dan).

Glede vojaškega tržišča so proizvajalci elementov zares zaskrbljeni. Naročila vojaških naprav v Franciji se zmanjšujejo. To posebej resno zaradi tega, ker ekstremne zahteve kopne vojske, in letalstva pospešujejo osvajanje visokokvalitetnih elektronskih sestavnih delov, ki jih potem hitro uporabi civilni sektor.

Končno se kot bodoče perspektivno tržišče kaže avtomobilska industrija, ki že sedaj pripravlja vozila za leto 1981 in bo pri tem rabila displaye, integrirane vezje, senzorji in razne pasivne komponente. V še daljši prihodnosti pa bodo možni uporabi elektronskih elementov tudi razni sistemi pretvorbe energije.

Ob ogledu razstave se pozorni obiskovalec seveda pozanima za stanje in perspektive francoske elektronske industrije. Le-ta je s slabim pričakovanjem v letu 1976 še tako slabo odrezala.

Celotni promet elektro in elektronske industrije Francije je znašal 67 milijard frankov (17 % porast glede na leto 1975 po vrednosti, po proizvodnji pa 10,5 %). Njena zunanjetrgovinska bilanca je pozitivna (23 milijard izvoza proti 17,5 milijard uvoza). Število zaposlenih se je v letu 1976 za 1,5 % zmanjšalo, vendar je koncem leta znašalo skupaj 472.000 oseb.

Celotni dohodek industrije elementov je znašal ca. 10 % in se je s 6,3 milijarde frankov povečal glede na leto 1975 za 17 %. Pri tem se je najbolj povečal promet industrije polprevodnikov (25 %), najmanj pa promet proizvajalcev pasivnih elementov (15 %).

Ocene proizvodnje elektronske industrije kažejo rast ca. 6 do 7 % v letu 1977, proizvodnje elementov pa ca. 10 %.

Ne glede na to pa so še vedno odprti problemi enotne francoske politike glede polprevodniških elementov, posebej integriranih vezij.

Del ukrepov so Francozi že izvedli s povezovanjem, oz. združitvijo nekaterih polprevodniških firm. Pri pasivnih elektronskih sestavnih delih pa se Francozi dobro zavedajo nevarnosti konkurence izdelkov iz jugovzhodne Azije.

Aktualnost novih možnosti, ki se odpirajo elektroničarjem, je bila gotovo osnovni razlog za organizacijo kolokvija pod naslovom „Elektronika + 5“, ki je obravnaval perspektive elektrone v naslednjih petih letih in se je pričel že tri dni pred otvoritvijo razstave.

Podrobnejše poročilo o tem bo brez dvoma zanimivo tudi za naše bralce, zato bo eden izmed neposrednih udeležencev tega kolokvija pripravil poseben prispevek v eni izmed naslednjih števil Iskre.

Tu bi le na kratko omenil tematiko, ki je obravnavala najaktualnejša področja bodoče uporabe elektrone v sicer: medicino, telekomunikacije, računalništvo, energetiko, gospodinjstvo, transport — posebej elektrone v avtomobilu — ter uporabo v vojaški tehniki in v raziskovalni dejavnosti.

Letos je bila razstava tudi uradno razdeljena na štiri sektorje, od katerih so pomembni zavzemali naslednji delež: sestavni deli 61 %, merilne naprave 17 %, materiali za proizvodnjo 6 %, naprave za proizvodnjo 16 %.

Taka razdelitev kaže na povečane napo-

avtomobilih, ali tudi v registrskih blagajnah. Nadalje bom skušal še kratko osvetliti nekaj najaktualnejših novosti na razstavi, čeprav prostor ne dopušča sistematskega prikaza vsaj najbolj zanimivih eksponatov iz vrst posameznih skupin elementov.

Med spominskimi vezji je bilo na razstavi videti tako CCD (Charge Coupled Device) npr. 64 K bitno vezje firm Texas Instruments in Fairchild, kakor tudi spomine „z mehurčkom“ (na osnovi posebnih magnetnih materialov), npr. 92 K bitni, ki ga je prikazala firma Texas Instruments in je imel dimenzije le 30,5 x 25,4 x 10,2 mm.

Za slednje kažejo posebno zanimanje veliki proizvajalci računalnikov.

Od elementov na osnovi tekočih kristalov so vzbudili pozornost prvi novi francoski veliki displayi firme RTC (Philips) s 30 do 40 cm² koristne površine, delujoči na osnovi poljskega efekta. Velikoserijska proizvodnja le-teh se bo pričela v Caenu leta 1978.

Med piezoelektričnimi elementi so bili zanimivi npr. senzorji za meritve pospeškov in vibracijskih parametrov, ki jih je pokazala firma Endevco.

Letošnja razstava je potrdila dosedanja trend razširjanja uporabe hibridnih vezij. Kot zanimiv primer navajam modul za VHF mobilni oddajnik v frekvenčnem pasu 66 do 88 MHz z izhodno močjo 20W, ki ga je razstavila francoska firma TRWCE.

Med diskretnimi močnostnimi polprevodniškimi elementi naj omenim tranzistor Siliconix z izhodno močjo 20 W pri 160 MHz, izdelan v tehnologiji V MOS, ki ima vrsto prednosti pred klasičnimi MOS tehnologijami.

Za obiskovalca razstave iz Jugoslavije, posebej za Iskraši, je bila seveda zanimiva stojnica Iskre, kjer so bile prikazane vse glavne skupine naših elementov, vendar o tem piše drug prispevek.

Ob zaključku tega skrajno nepopolnega prikaza obilice razstavljenih zanimivosti, naj omenim samo še zanimiv eksponat, ki ga je pokazala branža elementov ITT.

To je bil nov ročni laser na baterijo, dolžine 173 mm in premera 61 mm, ki je posebej primeren za uporabo v širokem asortimanu naprav za gledanje v temi in deluje v razdalji do 100 m ter v premeru od 1,5 do 8 m.

V prihajajoči dobi televizijskih iger so bile zanimive izvedbe raznih proizvajalcev; kot primer omenjam integrirano vezje v MOS tehnologiji s kanalom P in z naslednjimi programi na ROM-u: tenis (2 ali 4 igralci), nogomet (2 ali 4 igralci), rokomet (1 ali 2 igralca) in tarča (prekinjeno ali zvezno). Vezje je prikazala ameriška firma MOS Technology, Inc. in omogoča avtomatsko izbiro treh hitrosti žoge, digitalni zapis rezultatov, ročno ali avtomatsko krmiljenje in amaterski ali pa ekspertni način igre.

Milan Slokan

1975	prodaja v milijonih dol.
1976	20
1977	120
1978	380
1979	720

Po tehnologiji ocenjujejo, da bi bila razdelitev proizvodnje mikroprocesorjev v letu

Pogled na prizorišče XX. salona elektronskih komponent v Parizu.

1978 naslednja: N MOS 55 %, bipolarni 25 %, C MOS 11 %, in P MOS 9 %.

Glede na njihovo uporabo pa ocenjujejo razdelitev v letu 1980 proizvedene količine mikroprocesorjev na posamezna področja takole: široka potrošnja 28 %, avtomobili 19 %, pisarniške naprave 11 %, računalniki in periferne naprave 10 %, regulacija in avtomatizacija v industriji 8 %, instrumenti 7 %, telekomunikacije 6 %, vojaška in vesoljska oprema 1 % ter razno 10 %.

Kot so že integrirane vezje nakazala, da se bo v bodoče vedno manj poznala razmejitev med diskretnimi komponentami in napravami, tako se mikroprocesor kaže kot pravi most med tema skupinama. Temu ustrezno je razstava pokazala ne samo mikroprocesorje, temveč marsikje tudi njihovo uporabo v široki potrošnji, merilnih instrumentih, avtomobilih in telekomunikacijah.

Razstava je tudi pokazala, da so se znanim svetovnim proizvajalcem pridružili vsi veliki evropski proizvajalci elektrone kot npr. Sescosem, SGS-Ates, Siemens, AEG-Telefunken, General Electric, Plessey, Ferranti in Philips (RTC in Signetics). Razen ameriških proizvajalcev so razstavili mikroprocesorje tudi Japonci (Hitachi, Mitsubishi in Toshiba), od katerih npr. Toshiba razvija lastni tip mikroprocesorja.

Po tehnologiji lahko mikroprocesorje razvrstimo v tri velike družine: bipolarni 2900 ter N MOS 8080 in 6800 (zadnji dve izvedbi izvirata iz Intel in Motorola).

Motorola je npr. na sejmu prikazala izboljšano verzijo (glede na hitrost, temperaturo in gostoto vezja) 8 bitnega N MOS mikroprocesorja 6800.

Siemens, ki je v zelo kratkem času prodrl v elito proizvajalcev mikroelektronike, pa je pokazal mikroračunalnik na enem samem polprevodniškem čipu, ki ima poleg dejanskega 8 bitnega procesorja več programskih in podatkovnih spominov, števec, timer, ter skupaj 27 dovodov in izvodov; ta mikroračunalnik na enem čipu je posebej koncipiran za krmiljenje npr. v gospodinskih aparatih, manjših knjižnih strojih,

Trije Francozi — trije Iskraši

Sedimo na razstavnem prostoru Iskra France na pariškem mednarodnem salonu elektronskih sestavnih delov in se pogovarjamo s tremi izmed sedmih Francozov, članov majhnega kolektiva Iskra France.

Petintridesetletni inženir Jean Claude Jourdan, še vedno samski, je vodja naše pariške ekipe in doma iz Grenobla, torej izpod francoskega dela Alp. To se mu tudi pozna, bolj redkobeseden je, zaprt vase, gorjanec, pravo nasprotje Parižana. Pripoveduje:

„Pri Iskra France delam že štiri in pol leta. Prej sem bil zaposlen v pariški elektronski industriji. Z Valenčičem sem se seznanil po poklicnih zvezah in interesih. Ker nisem znanstveni tip, želim zato počenjati konkretne stvari. In prav Iskra France ustreza mojim željam in nameram. Želim namreč prodajati. Ko sem začel z delom pri Iskra France, nihče v Parizu niti v Franciji ni poznal Iskre. Kar odkrito moram povedati, da so dotlej imeli Francozi predsodke do Jugoslavije — o njej so imeli seveda popolnoma napačno predstavo kot o balkanski deželi. Zato sem moral porabiti kar celo leto, da sem tu, v Franciji in Parizu, afirmiral Iskro. In tudi začel sem od ničle: vse sem moral sam najti: od pisarniških prostorov do ljudi.“

Claude Jourdan.

Danes je položaj že čisto drugačen. Zdaj imam zveze skoraj z vso francosko industrijo, ki izdeluje elektrotehniške materiale. Zdaj tudi prihajajo stalna naročila in prepričan sem v še nadaljnji razvoj in razširitev prodaje Iskrinih izdelkov na francoskem tržišču.

In končno menim, da bi bilo dobro, če bi Iskra France ne pokrivala samo Francije, temveč naj bi razširila, in možnosti so, svojo dejavnost na širši prostor: v Belgijo in Španijo.“

Naš drugi sogovornik je bil štiriintridesetletni Parižan, inženir elektrone Claude Chalard, poročen, oče enega otroka, zaposlen pri Iskra France dve leti, sicer pa se ukvarja z elektronskimi sestavnimi deli. V nasprotju s svojim šefom je Chalard pariško lju-

bezniv in zgovoren. Tako-le je povedal:

„Obiskal sem že vse Iskrine tovarne, ki izdelujejo elektronske sestavne dele. Moj posel pri Iskra France je zanimiv in pester: tako na eni strani iščem in prodajam elektronske sestavne dele, raziskujem tržišče, pozorno zasledujem vse, kar je novega na tem področju in ugotavljam, v katero smer gre razvoj. V tem smislu zbiram potrebne podatke in gradivo ter o vsem tem obveščam Iskro v Ljubljani.“

Kot že veste, nas dela trenutno sedem in trdki Iskra France, iščemo pa še osmega človeka, ki naj bi prevzel skladišče. Lahko rečem, da je Iskra France najbolj varčna Iskrina tvrdka v tujini, izredno pazimo na sleherni frank in zato tudi zapravljamo malo, kot vi pravite, družbeni denar za razna praznovanja, večerje in podobno.

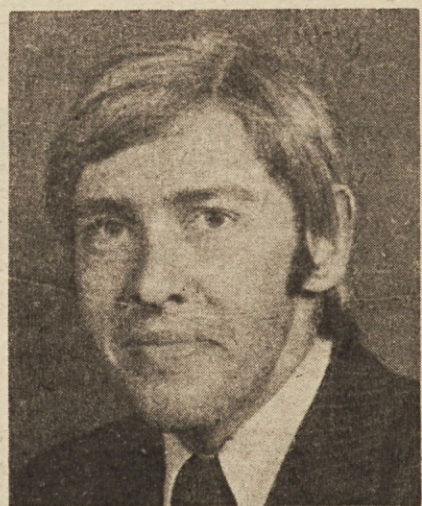
O Iskri kot takšni mislim vse najbolje, zlasti mi je všeč, ker je tako drugačna od naših tovarn pa tudi drugih podjetij v Jugoslaviji.

Nobenih problemov nimamo glede kvalitete Iskrinih izdelkov, manjka nam samo blago, ki bi ga lahko prodali precej več. Iskra prodaja tu vsem velikim francoskim elektronskim podjetjem široke potrošnje. Prisotni smo povsod in da tu cenijo naše blago priča tudi dejstvo, da nismo več najcenejši, vendar izpolnjujemo v redu svoje obveznosti in ker smo solidni, lahko prodajamo dražje od Japoncev, Tajvana in podobnih.

Sicer pa bi politiko Iskre France lahko opredelil najbolje tako-le: bolje je biti soliden do enega samega dobrega kupca kot biti nesoliden do dveh kupcev. Sicer pa menim, da je zadovoljen kupec najboljša reklama.“

Tudi štiriintridesetletni tehnik Alex Mercadier je parižan, poročen in šele pričakuje naraščaj. Pri Iskra France je poldrugo leto, prej pa je delal v francoskem nacionalnem centru za znanstvene raziskave. V Iskra France so njegovo področje merilne naprave. Živahno pripoveduje:

„Prvo, kar me je pri Iskri najbolj navdušilo in prevzelo, je bil Iskrin dizajn. Iskrini izdelki imajo povsem drugačne, lepe in zanimive oblike kot smo jih vajeni pri nas. In ta estetski videz, ki me je torej najprej navdušil, je tesno povezan tudi s kvaliteto izdelkov.“

Alex Mercadier.

S svojim delom sem izredno zadovoljen, zlasti še zato, ker so kupci zadovoljni z našimi izdelki. Sicer pa delam na zalogo. Tako vsako leto septembra določimo količino elementov, ki jih bomo odprodali. In lahko rečem, da smo lani do konca leta prodali natanko tisto količino blaga, kot sem ga bil naročil v matičnih podjetjih. Tako sem prepričan, da bo letos prav tako kot lani, skratka uspešno in učinkovito.“

Tako so nam v Parizu povedali trije francoški Iskraši, trije Francozi, člani majhnega kolektiva Iskra France. Iz njihovih besed, navdušenja in iskrenosti pa je velo še nekaj, kar je bilo bolj presenetljivo: nenehno je bilo čutiti njihovo zaresno pripadnost Iskri, čutiti je bilo, da so postali in da so v Parizu zares pravi, Iskri privrženi in delovni francoski Iskraši. In temu primerni so tudi njihovi poslovni rezultati, ki niso bili majhni niti nepomembni za celotno Iskro.

Dušan Željeznov

Obisk iz Niša

Minuli teden je bila na obisku pri predstavnikih Iskra Commerce v Ljubljani delegacija komercialne organizacije v Elektronski industriji EI-Komerc. Z vodilnimi predstavniki IC se je pogovarjala o možnostih sodelovanja obeh velikanov jugoslovanske elektronske industrije, sprejel pa jo je tudi generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs.

Delegacijo EI — Komerc je vodil glavni direktor te delovne organizacije skupnega pomena v EI-Niš Dragutin Grozdenović, v njej pa so bili še direktor prodajne mreže Božidar Marković, direktor domače nabave Jovo Bivolarević, direktor domačega prometa Rade Nedeljković, pomočnik direktorja servisa Živorad Mitić in direktor predstavništva EI v Ljubljani Peter Curin.

Z Iskrine strani so se pogovorov udeležili poleg glavnega direktorja IC Ilje Medića še svetovalec generalnega direktorja Jožeta Hujsa s sedežem v Beogradu Danilo Zorić, pomočnik glavnega direktorja IC Franček Mirtič, direktor TOZD Zunanji trg Boris Lasić in pomočnik direktorja TOZD Domači trg Jože Cvar.

Direktorja obeh komercialnih organizacij sta najprej seznanila sogovornike z organizacijskimi posebnostmi Iskre oziroma EI, zlasti pa Iskra Commerce in EI-Komerc ter z mestom, nalogami in pooblastili obeh organizacij. Ob tej priložnosti smo od direktorja Grozdenovića zvedeli nekaj zanimivih podatkov o Elektronski industriji. EI zaposluje približno 23.000 delavk in delavcev. Glede na tehnolo-

ški proces je pravkar v procesu organiziranja 11 delovnih organizacij. Tri so v pokrajini Kosovo, 3 v Nišu, 4 v Beogradu in ena v Smederevu. Teh 11 delovnih organizacij sestavlja skupno 46 temeljnih organizacij, od katerih jih je 33 proizvodnih. Osnovne proizvodne usmeritve Elektronske industrije so televizijski aparati, elektromedicina, telekomunikacije, profesionalna elektronika in avtomatika ter področje bele tehnike. Ob tem velja opozoriti, da v Elektronski industriji odpade na profesionalno tehniko le okoli 35 % celotnega proizvodnega programa, na široko potrošnjo pa preostalih 65 odstotkov. Kot vemo je v Iskri to razmerje prav obratno, in to 80:20 v korist profesionalne tehnike.

Razlika med Iskro in EI je tudi v zunanjetrgovinskem nastopu obeh organizacij. Medtem ko se je Iskra, kot je znano, odločila za prodor na tuja tržišča preko lastnih predstavništva v tujini, se EI odloča za poslovanje preko specializiranih zunanjetrgovinskih organizacij. Svoje predstavništvo ima tako le v Pragi. Zunanjetrgovinsko poslovanje Elektronske industrije je doseglo lani nekaj več kot

(Nadaljevanje na 5. strani)

Izvozni načrti v TEN

TEN PRAZNUJE LETOS 15-LETNICO OBSTOJA

Od 1962, ko se je formirala iz Telekomunikacij in IEV, do 1965, ko se je preselila v sedanji tovarniški objekt v Stegnah, je razvila svoj proizvodni program. Program obsega panoge: telefonijo, telegrafijo, UKV, usmerjevalne zveze in linijsko opremo. Programsko se je usmeril na strogo profesionalno elektroniko in na tako zahtevne kupce kot so JLA, PTT, ŽTP, elektrogospodarstvo, in službe državne uprave, ki so ga sprejeli kot zanesljivega in pomembnega partnerja.

Za zagotovitev profesionalne kvalitete strogo profesionalnih izdelkov mora TEN usposabljaliti ustrezne kadre in uveljavljati najsodobnejše tehnološke rešitve. TEN se za to v sodelavi z razvojem povezuje z renomiranimi proizvajalci telekomunikacijske opreme: SEL – Zap. Nemčija, SRT – Švedska, SELENIA – Italija, MARCONI – Italija. Kljub temu, da so bile nekatere povezave v začetku zasnovane kot nakup licence so se po zaslugi aplikativnih rešitev strokovnjakov IPT in TEN in na osnovi pridobljenih izkušenj pri organizaciji proizvodnje razrasle v medsebojno izmenjavo in dopolnjevanje programov med partnerjema.

Zahteve trga in s tem povezana prisila proizvajati najsodobnejše naprave ob dejstvu, da je jugoslovanski trg sposoben sprejeti omejene količine teh naprav pomeni male serije izredno širokega asortimana končnih izdelkov in precejšnje potrebe TEN po izvozu reprodromateriala, ki ni dosegljiv na jugoslovanskem trgu.

Vsa našeta dejstva so narekovala TEN usmeritev v pridobivanje kupcev tudi prek naše Jugoslavije.

Prvi pomembnejši nastop na tujem trgu je bil v letu 1970, ko je zahodnonemška firma SEL – Stuttgart sprejela TEN skupaj s takratnim BAZ (Biro za avtomatizacijo železnic) za dobavitelja telegrafске opreme za magistralne proge v Jugoslaviji.

S tem poslom si je TEN pridobil lep sloves, predvsem pa je TEN dokazal, da naši izdelki kvalitetno prav nič ne zaostajajo za proizvodi renomiranih zahodnih proizvajalcev. Vrednost celotnega naročila je znašala preko 10 mio din, TEN pa je dobavljal opremo v letih 1970, 1971 in 1972. V tem obdobju je TEN tudi izvozil približno 6.000 translatorjev v Libanon.

V letu 1972 se je TEN pojavil z več panogami hkrati na različnih tujih trgih. UKV je prodal v ZSSR in Sirijo (UKP 5, UKP 6, UKM 8), telefonijo (Z12F enote) v Španijo, Paragvaj in Čile, translatorje pa v Bolgarijo. Novo kvaliteto v izvozu pomeni izvoz UKV v Sirijo. Kupec je bila Metalna, ki pa je aparature potrebovala za vzpostavitev zvez med svojimi montažnimi ekipami v Siriji, po zaključku del pa je naprave predala investitorju. Na enak način je TEN prodal UKV opremo še preko Energoinvesta v Afriko in Metalne v Romunijo.

V letu 1973 je TEN dosegel dobre rezultate pri izvozu vložnega dela, domačega materiala in polizdelkov v diktafone za zahodnonemško firmo Compur. Pri tej sodelavi je TEN nabral precej izkušenj pri proizvajanju velikih serij, uspešno mu je zaposliti takratni presežek delovne sile, ugotovil pa je tudi, da pri takem načinu sodelave lahko premalo vpliva sam na rezultate, prav tako pa izbrani izdelek odstopa od programske usmerjenosti TEN.

Leto 1974 je prineslo TEN prve velike uspehe na tujih trgih.

Hitro se je prilagodil potrebam italijanskega trga po linijski opremi, razvil je translator OLU-64 in ga proizvedel v veliki seriji ca. 75.000 kosov. S translatorji je prodril še v Grčijo in Bolgarijo. S prodajo licence Telectronu iz Dublina za proizvodnjo telegrafije in s prodajo Know-howa za proizvodnjo telefonije (linijski del naprave Z 12 F) SESI iz Madrida je TEN dokazal, da je TEN-ova tehnologija že na taki stopnji, da jo lahko prodaja razvitemu zahodu.

Po težavah v letu 1975, ko je TEN sprejel velike obveznosti na domačem trgu, ki jih ni uspel v celoti izpolniti,

je prišlo tudi do zastoja v izvozu, vendar pa je TEN že prilagajal razvoj in organiziral proizvodnjo za realizacijo pomembnega naročila iz ZSSR.

Podpisana je bila pogodba za 28 naprav Z12 F za elektrarniške zveze, v skupni vrednosti 10 mio din. TEN je sprejete obveznosti izpolnil v letu 1976 ne da bi prekoračil pogodbeni rok, kar je vsekakor izjemen dosežek. Kupec je zelo zadovoljen s kvaliteto dobavljenih naprav in sploh s sodelavo s TEN. Konec leta 1976 oziroma v začetku 1977 sta bila podpisana dva aneksa k tej pogodbi, pred podpisom pa je nova pogodba, katere vrednost bo predvidoma preseгла vrednost dosedanjih naročil.

TEN vlaga velike napore, da bi v letu 1978 zaživel izvoz dveh novih panog: usmerjenih zvez na 7 GHz in malokanalnih naprav iz telefonije v VSEP tehniki. Pri tem naj omenimo, da je TEN skupaj z IPT že od vsega začetka zasnoval razvojni nalogi tako, da bi v celoti zadostil tehničnim zahtevam tudi za tuje kupce.

V srednjeročnem planu si je TEN zadal nalogo neprestano povečevati delež izvoza v skupni realizaciji. V letu 1976 je bil izvoz udeležen s 7 %, za leto 1980 pa ima TEN v načrtu povečati delež na 25 %. Seveda je ta cilj zahteven in ne bo lahko dosegljiv.

TEN načrtuje nadaljevanje izvoza v ZSSR in Bolgarijo na osnovi že utečenih poslovnih odnosov in razširitev na ostale države SEV z obogatitvijo programom. Vključevanje v zahodni trg je težavno po direktni poti, zato načrtuje TEN poglobitev sodelave preko svojih poslovnih partnerjev, pri čemer je najpomembnejši SEL. TEN si prizadeva vzpostaviti plodno sodelavo s tretjim svetom, pri čemer se kažejo velike možnosti prodaje inženiring storitev, Know-howa, licenc in kooperacijskih sodelav.

B. M.

Obiskali smo težje invalide

Vsaka prva pomladanska nedelja je namenjena mednarodnemu dnevu invalidov. Kot vedno doslej, smo člani aktivna invalidov Iskre Elektromehanike tudi letos potrkali na vrata težjih invalidov v pokoju. Ob obisku svojega nekdanjega sodelavca, ki je več ali manj vezan na posteljo in umik v ožje družinsko okolje, nehoti postaneš pozoren na vsako še tako majhno ambicijo človeka, ki je – ko je bil še zdrav – z vso vmo opravljal svoje

delo. Letos smo obiskali 24 naših bivših sodelavcev. Razveselili smo jih s praktičnimi darili.

Eden od teh je tudi 100 % invalid Janko Potočnik. Obiskali smo ga na njegovem domu na Češnjici pri Podnartu. Naš že dobri znanec je ravno vstal, ko smo potrkali na vrata njegovega stanovanja. Z ženo sta nas zelo ljubeznivo sprejela. Ker sem tudi sam postal invalid v isti nezgodi kot Janko Potočnik, naj na kratko pojasnim od kod izhaja najina invalidnost.

V začetku novembra 1957. leta je v oddelku avtomatnice izbruhnil požar. V prostoru so bile instalirane štiri avtomatske stružnice. Na eni izmed njih je zagorelo, zaradi strojne svetilke, ki je bila precej zamazana od

zih delavcev na delo, zlasti tistih, ki imajo na voljo le en avtobus. Zato bi to varianto lahko priporočali le z večjimi pridržki.

Bolj sprejemljiva oblika je verjetno spremenljiv delovni čas. Ocene kažejo, da bi eno od oblik spremenljivega delovnega časa v Kranju lahko koristilo vsaj dve tretjini vseh delavcev. V poštev pridejo vsi delavci iz upravnih služb, velika večina delavcev v obproizvodnih službah in vsaj polovica delavcev v neposredni proizvodnji. Pričetek dela bi lahko izbirali svobodno v daljšem intervalu, kar bi bistveno razbremenilo promet. Skoraj v celoti bi odpadlo čakanje na delo, saj bi delavec lahko začel z delom takoj po prihodu v službo.

Kranjske organizacije združenega dela bodo pristopile k proučevanju pogojev za uvajanje različnih oblik gibljivega delovnega časa. V Iskri Elektromehaniki nekateri delavci že koristijo omejen način urejanja delovnega časa. Pri tem se večkrat pojavljajo razne nepravilnosti. Evidentiranje prihodov in odhodov z dela je ročno ali pa se sploh ne izvaja redno. Če bi želeli, da se vsi tisti delavci, ki niso vezani na pričetek dela ob 6. uri, vključijo v gibljiv delovni čas, bi potrebovali veliko število kontrolnih ur. Sredstev zanje pa nimamo. Med našimi delavci je veliko vozačev, katerim bi gibljiv delovni čas prinesel le malo prednosti in verjetno celo več skrbi. Trenutno se s tem ukvarjajo v TOZD MSO v Ljubljani. Praksa bo pokazala, kdaj se bomo tudi v ostalih temeljnih organizacijah lahko odločili za bolj obširno uvajanje gibljivega delovnega časa in v kolikšni meri bo to sploh mogoče.

A. Boc

Pobuda mladih

Tudi mladina v ATC je ena izmed pobudnikov za čim tesnejše ter plodnejše sodelovanje s pripadniki JLA v kranjski občini

Ples v dvorani Doma JLA, ki ga je priredila OO ZSMS TOZD ATC v petek, 8. aprila skupno s pripadniki JLA „Stane Žagar“ iz Kranja, naj bi bil nekakšen apel vsem ostalim osnovnim organizacijam ZSMS po TOZD v DO, da je to ena izmed možnih oblik tesnejšega in plodnejšega sodelovanja s pripadniki JLA.

Zakaj smo se mladi v OO ZSMS ATC odločili za takšno obliko sodelovanja? Na področju kulture, športa in zabave lahko najbolj vidno pridejo do izraza naše težnje po sodelovanju.

Ker pa Kranj, kot eno največjih industrijskih mest v Sloveniji, tako malo skrbi za zabavo mladih, smo se odločili za organizacijo plesa v Domu JLA. Vendar smo na naleteli že v začetku na prve težave, kajti v preteklem času so tudi druge OO ZSMS v Kranju organizirale plesne v Domu JLA, vendar je prihajalo do raznih ne ljubih incidentov, nakar so prepovedali dom koristiti v te namene.

Toda z dobro organizacijo smo ples speljali v prijetnem vzdušju do konca.

Najbolj neugodna je bila prepoved plakatiranja, zato smo morali uporabiti druga sredstva obveščanja in to ozvočenje v DO in ustmeno obveščanje, kar nam je v celoti uspelo. Največ

rezilnega olja. Na balonu žarnice se je olje strdilo, zato se je močno grela. Svetilka je bila blizu celuloidnega ščitnika, ki se je vžgal, nato pa se je vnelo še mineralno rezilno olje.

Naslednji dan smo s tov. Potočnikom, ki je bil naš mojster v tem oddelku, odstranjevali prah, s katerim smo bili dobesedno zabetonirani. Ob gašenju se je namreč uporabljal drobn prah Total in Pastor iz gasilnih aparatov. V oddelku so popokale fluorescentne žarnice, goreli so kabli. Prisotne so bile tudi razne druge kemikalije: bencin, trikloretilen itd.

Po 18 dneh je prišlo do izbruha bolezn v štirih primerih, v presledku nekaj ur. Zaradi težje zastupitve smo bili hospitalizirani v jeseniško bolnico. Čeprav smo bili vsi hromi, so nas že po nekaj dneh odpustili kot zdrave, vsakega z drugo diagnozo! Ker pa le nismo bili več zdravi, in je bil vsak po svoje bolezensko prizadet, se je tedaj pričel naš križev pot! Vsi prizadeti smo še danes hvaležni pomoči in za-

Na domu smo obiskali Janka Potočnika.

zaslug gre posameznikom, ki so žrtvovali svoj prosti čas za prodajo vstopnic.

Več kot dvesto mladih je s prijeto glasbo zabaval ansambel „SELEKJA“ iz Kranja, med daljšim odmorom pa se je občinstvu predstavil že znani kantavtor Andrej ŠIFRER, seveda tudi s svojo „Zobozdravnico“.

Pohvalil bi pripadnike JLA, ki so polno mero razumevanja pomagali našim organizatorjem k uspehi prireditvi.

Mladi si želijo plesa, zabave, razvedrila, za kar pa bo v Domu JLA prihodnje poskrbljeno. Tudi ne bo pozabili raznih kulturnih in zabavnih prireditev, kar naj bi povečalo vzdušje mladih in doseglo svoj namen.

Rudi La

MORDA SE NE VESTE ...

– kaj je novega v zvezi z izplačili osebnih dohodkov

V Iskri-Elektromehaniki delamo že več let prejemo del osebnih dohodka na hranilno knjižico, pri ostalih znesek pa dobimo v gotovini. Od 15. marca dalje bo vsak od nas prejel v kuverti 1.500 dinarjev gotovine. Doslej so nekateri dobivali manj zneske, kar je povzročalo nezadovoljstvo med delavci. Upamo, da bo od zdaj tudi gneča v poslovalnicah LB in pošti nekoliko manjša.

upanju, ki smo ga bili deležni v tem Centralnem higienskem zavodu v Ljubljani. Brez te institucije še danes bi bili priznani kot zastupljeni. Kljub temu, da je kasneje več medciških strokovnjakov le potrdilo našo zastupitev, se še danes v našem tozoznajde kdo, ki iz škodoželja sumi našo zastupitev.

To se je zgodilo pred 20 leti. O štirih, ki jih omenjam, se je za silo vleklo samo eden, pa še ta je občasno priklenjen na posteljo, je neodposredno prehladov itd. Janko Potočnik je zanimal za uspehe v tovarni. Kar rad bi bil še med nami – zdrav human, takšen kot včasih. Spominjam od časa do časa kar dobro nese. Kad je v formi, se spominja tudi podrobnosti. V podporo nam mu izreče naše iskrene želje, da bi še naprej tako dobro vztrajal v dobri in močni volji do življenja.

Koliko žrtv in ljubezni je potrebno za človeka s takšnimi posledicami bi lahko najbolje povedala njegova žena, ki mu vsa ta leta žrtvuje toliko nesebične pomoči, brez katere bi težko vzdržal. Janko! Še veliko let, želimo!

Pri naših obiskih na domovih smo tudi opazili, da nekateri invalidi v oddelku družine niso deležni dovolj ljubezni in razumevanja in ponekod celo životarijo v bedi, čeprav so tako močno oropani svoje sreče in zdravlja. Pomagajmo jim in bodimo soljudje.

I. M.

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji Iskre Elektromehanike, osnovni organizaciji sindikata TOZD Števec in sodelavcem duroplastike Števec se priskrbo zahvaljujem za večkratni obisk v bolnici in na domu in denarno pomoč v času moje bolezni. Želim vam še veliko uspehov pri nadaljnjem delu!

Tone Benedičič

Kranj: promet zahteva spreminjanje delovnega časa

V vseh večjih industrijskih središčih prihaja ob konicah do zastojev v prometu. Problem postaja iz leta v leto bolj pereč in bo slej ko prej zahteval drugačne oblike delovnega časa v naših organizacijah združenega dela.

prezgodnjega prihoda v delovne organizacije. Gneča na glavnih vpadnicah je ob konicah prevelika.

Možnosti za rešitev ali vsaj ublažitev tega vprašanja je več. Vendar imajo vse svoje dobre in slabe strani.

Ali bi gibljiv delovni čas ublažil vsakodnevne prometne zastoje na naših cestah?

V Kranju je bila na pobudo družbenopolitičnega zbora izdelana posebna analiza prometne situacije ob konicah. Zbrani so bili podatki vseh OZD o urejanju delovnega časa, o načinu prihajanja delavcev v službo in o krajih bivališča posameznih delavcev. Analiza je pokazala velike izgube časa, ki ga delavci porabijo za vožnjo na delo in z dela. Preveč je tudi čakanja zaradi

Skupščina občine Kranj ugotavlja, da bi bila enostranska rešitev tega problema nesprejemljiva. Za področje Kranja prihajata v poštev predvsem dve rešitvi: različen začetek dela v posameznih OZD in uvajanje gibljivega delovnega časa.

Učinek prve rešitve se kaže v daljši razporeditvi pritiska na promet in s tem zmanjšanju prometnih konic. Seveda tudi takšna ureditev prinaša težave. Delovne organizacije bi se morale o različnem pričetku delovnega časa med seboj samoupravno dogovoriti. Problemi bi se pojavili tudi pri prevo-

Inženiring v Kranju poln idej

TOZD Sprejemniki Sežana ima svoj inženiring ojačevalnih naprav v Kranju. Njihova dejavnost so zvočne naprave in aparature za predavanja, hitro komunikacijo med delovnimi mesti in naprave za simultano prevajanje ter konferenčne naprave. Ker so dodatni program Sežane, ne dobijo vsega, kakor jim kaže razvoj možnosti, zlasti strokovni kader in proizvodne kapacitete so ozko grlo, je povedal vodja Vladimir Ogriz.

V Inženiringu menijo, da se pri njih pojavljajo težave, ki so značilne za vse naše gospodarstvo. Vse premalo je upoštevano strokovno mnenje in zato prevladuje utilitaristični – kratkovidni vidik v razvoju. Zato so vse sile usmerjene predvsem na dejavnost, ki naj bi v najkrajšem času vračala naložbe.

To pa je gotovo zgrešeno; saj vsak tehnični napredek zahteva čas in mozanje, le tako bi lahko sledili napredku v svetu in bili hkrati konkurenčni na tržišču.

Vladimir Ogriz meni, da je še največja nevarnost v tem, da se ne zavedamo, ali pa si nečemo priznati zaostajanja za razvojem in dosežki naših sosedov. Zato pa se na dobro založenem trgu z boljšimi izdelki, ki so večkrat celo cenejši od naših, srečujemo s konkurenti na neenaki tekmi.

Zlasti je škoda, je rekel vodja Ogriz, da so inovacije prepuščene posameznim entuziastom, ki so vse premalo spodbujani in nagajevani, da bi se ta dejavnost širše razmahnila. Poglobljene razvojne dejavnosti pa se nekako bojimo. Pa ni prav, saj imamo ljudi, ki mnogo znajo in vedo, le čisto ob prelahki podpori širše skupnosti in delovnih organizacij ne pridejo na dan s svojimi predlogi in idejami. Po svetu ljudje patentirajo brez posmeha na kupe dvomljivih naprav, morda je marsikatera res nekam čudna, vendar se v množici rešitev, tudi originalnih, najde kopica koristnih in porabnih tehničnih idej.

Sicer v kranjskem inženiringu posli odlično tečejo, saj imajo toliko naročil, da jim še zdaleč niso kos. Vendar obstaja bojazen, da ob pomanjkanju strokovnjakov počasi zaostajajo za napredkom po svetu in zato ta konjunktura utegne doživeti svojo sušo. Ker je njihovo delo – sestavljene avtomatične in akustične naprave – zelo zahtevno, rabijo deset profilov strokovnjakov. Ob pomanjkanju kadra pa so poglobljene in nove rešitve skoraj nemogoče. Preveč je „svaštarnja“ in premalo specializacije, kar vsekakor ni v prid kvaliteti.

Razmišljajo pa tudi o razširitvi pro-

izvodnih zmogljivosti. Ker pa je njihovo delo splet proizvodnje Radijskih sprejemnikov in Elektromehanike, razmišljajo o novi tovarni z dvema dejavnostima na istem mestu. Tako bi povečali svoje kapacitete, ki že dalj časa stagnirajo in seveda dobili primerne prostore za razširjeno razvojno dejavnost svoje stroke.

Sicer pa se lahko pohvalijo tudi v svojih ozkih razmerah z vrsto uspehov. Tako so naredili ogromen korak

Vladimir Ogriz, vodja Inženiringa v Kranju.

Nova menza v Elektromotorjih

V Elektromotorjih v Železnikih se že pet let pripravljajo na resno adaptacijo svoje kuhinje in jedilnice. Prostori so popolnoma neprimerni in nepraktični, saj so bili v začetku namenjeni le za čajno kuhinjo za 250 ljudi, medtem ko imajo zdaj blizu 800 zaposlenih.

Prostore bodo adaptirali tako, da bodo sedanje kuhinjske prostore temeljito adaptirali in kuhinjo opremili z vsemi sodobnimi pripomočki za obrate družbene prehrane. Jedilnico pa bodo prestavili iz sedanjih prostorov v avli pri vhodu v tovarno v doseganje moške in ženske garderobe. S tem bodo pridobili 50 sedežev – sedaj jih imajo 10 in tako bodo omogočili hitrejši promet pri malicah ob dnevnih odmorih. Hkrati bodo spet prišli do dnevne svetlobe v jedilnici in kuhinji. Sedaj so namreč vsa okna zaprta s skladišči, ki so jih dozidali v zadnjih letih. Kuhinja s shrambami in kletjo

naprej pri konferenčnih napravah, kjer so razvili nov sistem akustomatov – kar pomeni da se na konferenci mikrofoni na principu zvočnega pritiska avtomatično vklopljajo.

Tudi cestne interfone so izpopolnili do take mere, da lahko sami kompletno opremijo avtocesto s temi napravami za hitro klicanje pomoči. Seveda pa v proizvodnji vseh teh naprav uporabljajo vse razpoložljive elemente Iskrinega proizvodnega programa. Tako so dosegli, da vgrajujejo devetdeset odstotkov domačih materialov – večinoma iz Iskre. Ugotavljajo, da ostali dobavitelji niso resni, razen proizvajalcev kovinskih in plastičnih polizdelkov, ki pa so zelo solidni.

Za konec mi je povedal Vladimir Ogrin nekaj zanimivih misli. Meni, naj bi bila inventivna dejavnost množična in tudi podpirana tako, kot šport. Iz množičnosti se razvijajo posamezni favoriti. Kjer ni množice, ni kaj zbirati in izbrati. Druga stvar pa je „kompleks zaostalosti“. Preveč malikujemo tujino in premalo spoštujemo domače strokovne ljudi. Ne zavedamo se, da smo zmogni velikih rešitev sami. Kupovanje licenc nas postavlja v odvise položaj. Na tem področju imajo najvišji strokovni organi z univerzo na čelu še mnogo hvaležnih neopravljenih nalog.

K. F.

Komandni pult ojačevalne naprave.

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV

Dobro zastavljen program

V sredo, 6. aprila, so se zbrali delavci delovne skupnosti skupnih služb ISKRE AVTOELEKTRIKE iz Nove Gorice na redni letni skupščini OO sindikata. Skupščina je bila sorazmerno pozna, vendar je prej ni bilo možno izvesti iz objektivnih razlogov.

Predsednik OO sindikata v DSSS Zmago Lasič je otvoril skupščino in podal poročilo o delu v preteklem letu. Poudaril je, da je bila OOS v DSSS skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami na področju samoupravljanja vedno nosilec akcij za realizacijo nalog iz tega področja in vodilna sila pri izvrševanju in razvoju sodobnejših metod samoupravljanja. Ena najpomembnejših akcij, ki jih je imela OOS v preteklem letu, je bila obravnava, priprava in sprejem novega orožja samoupravljalcev – zakon o združenem delu. Sindikat je bil nosilec javne razprave in jo skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami uspešno zaključil. Prav tako pomembna je bila tudi akcija ob pravi in sprejemu samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov. Seveda je sindikat poleg teh akcij, ki so bile najpomembnejše obravnavale še vrsto drugih samoupravnih sporazumov in samoupravnih splošnih aktov.

V svojem poročilu je predsednik spomnil na humano akcijo, ki so jo izvedli ob koncu lanskega leta. Takrat so se spomnili bolnikov, jih obiskali na domu, vse upokojece pa so povabili v delovno organizacijo, kjer so jih seznanili z uspehi v tekočem letu in načrti v prihodnje.

V lanskem letu je sindikat posvetil vso pozornost letnemu oddihu zaposlenih, saj je bilo nabavljeno 10 camp prikolic, ki so bile postavljene v raznih krajih ob morju. Prav v teh prikolicah je preživelo letni oddih veliko zaposlenih z družinami.

Aktivnost sindikata je bila prisotna tudi pri gibanju osebnih dohodkov v delovni organizaciji. Povprečje osebnih dohodkov v letu 1976 je bilo 4.459,00 din, v letu prej pa le 3.787,70 din. V delovni skupnosti skupnih služb je bil najvišji povprečni osebni dohodek 10.352,00 din, najnižji pa 2.896,46 din. V tem letu bodo posvetili vso skrb za dvig OD tistim delavcem, ki imajo najnižje dohodke.

Ob zaključku poročila je predsednik Lasič opozoril, da bo treba način delovanja OOS bolj prilagoditi pogojem, ki jih narekuje nova ustava in zakon o združenem delu. Kompetence bo potrebno razmejiti glede na vsebino delovanja na vseh ravneh sindikata v delovni organizaciji, le tako bodo lahko razširili krog odločanja in povečali aktivnost ter nazadnje tudi aktivnost celotnega članstva.

Po razpravi na poročilo predsednika so soglasno sprejeli delovni program za letošnje leto, ki temelji na temeljnih sklepih 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in usmerja delo vseh OOS za uresničitev temeljnih določb nove ustave in zakona o združenem delu, ki predstavlja pred delovne ljudi zahtevo, da mora delavec na ravni TOZD in DSSS odločati o vseh zadevah političnega, ekonomskega in socialnega položaja delavca.

DELOVNI PROGRAM ZA LETO 1977

Razvoj samoupravljanja

Sindikati v delovni organizaciji, TOZD in DSSS so neposredno odgovorni, da zagotovijo doslednost razvijanja novih samoupravnih odnosov na podlagi ustavnih določb zakona o združenem delu.

Z organiziranostjo delovne organizacije po TOZD se zavedamo, da še zdaleč nismo dosegli osnovnega cilja, to je tako razvitega samoupravljanja, da bi bilo praktično omogočeno vsem delavcem neposredno odločati o pogojih/dosedanjega in minulega dela.

Sindikat bo podpiral vsa pozitivna gibanja glede na dejstvo, da moramo v letošnjem letu intenzivno speljati samoupravne, organizacijske in ekonomske odnose v skladu z akcijskimi programi, ki ga je pripravila delovna skupina za poglobljanje samoupravnih odnosov v delovni organizaciji TOZD in DSSS.

Naloga sindikata pri uveljavljanju delavske kontrole

Ker je naša delavska kontrola poseben faktor pri poglobljanju samoupravnih odnosov in reševanju sporov, se bo sindikat zavzemal, da bodo vsi delavci o delu delavske kontrole informirani.

Produktivnost

Sindikalna organizacija bo morala tvorno sodelovati skupno z vodstvom DSSS in družbenopolitičnih organizacij pri iskanju rešitev za doseganje višje produktivnosti dela in s tem višje osebne dohodke.

Samoupravni odnosi pri ustvarjanju in razvijanju dohodka ter pri delitvi sredstev namenjenih za osebne dohodke

Osnovna organizacija sindikata se mora stalno zavzemati pri izgradnji sistema samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnega dohodka v DSSS.

Se posebej moramo spremljati izvajanje sindikalne liste.

Prav tako naj bi naša usmeritev temeljila v odpravljanju pomankljivosti na področju stimulacije in na uspešnost poslovanja. Prav tako bo morala osnovna organizacija sindikata pregledati delo na področju nove sistematizacije delovnih mest.

Naloga sindikata pri razvijanju delegatskega sistema

V okviru krepitve delegatskih odnosov je potrebno izpostaviti takšne odnose, da ne bodo pretrgane vezi med delegati, delegacijami in delavci. Menimo, da je potrebno prekiniti s starimi poslanskimi odnosi, ki jih čutimo še danes.

Socialna varnost delavcev

V sindikatu si bomo prizadevali, da bomo stali ob strani svojih članov ter jim z organizirano pomočjo, takoj priskočili na pomoč, če se bodo znašli pred težkimi osebnimi problemi.

Tudi v bodoče je potrebno obiskovati in obdariti z darili vse člane, ki so dalj časa v bolniškem staležu.

Nadalje je potrebno zdravstveno in socialno ogroženim delavcem, otrokom naših delavcev in materam samohranilkam dajati vsestransko pomoč. Pospešeno se ukvarjati z realizacijo plana za rekreacijo delavcev. Skratka stalno moramo skrbeti za socialno varnost in obvladovanje socialnih razlik tako, da se bomo zavzemali za dvig najnižjih osebnih dohodkov.

M. Rakušek

Obisk iz Niša

(Nadaljevanje s 3. strani)

milijardo 300 milijonov dinarjev. Pri tem je 60 odstotkov odpadlo na uvoz, 40 pa na izvoz. Od te skupne vsote zunanjetrgovinskega poslovanja elektronske industrije je EI-Komerc opravil približno za milijardo poslov. Razmerje med zunanjetrgovinskim poslovanjem EI-Komerc in drugimi organizacijami je torej nekako 7,5:2,5. EI je pri uvozu usmerjena zlasti na zahod, in sicer v razmerju 9:1, pri izvozu pa je razmerje med zahodom in vzhodom 3:1.

Poslovanje Elektronske industrije na domačem tržišču poznamo nekoliko bolje, zato le še podatek: celotni skupni bruto prihodek te delovne organizacije je znašal lani 6 milijard 580 milijonov dinarjev.

Osnovni namen pogovorov med predstavniki Iskra Commerce in EI-Komerc, pogovorov, katere bi lahko ocenili za začetek sodelovanja med obema gigantoma jugoslovanske elektronske industrije, je vsekakor okrepitev medsebojnega sodelovanja. Obstaja več možnosti za skupen, enoten in usklajen nastop, za sodelovanje na domačem in zunanjem tržišču, zlasti pa za racionalizacijo dela. Možnosti so velike, rezultati pa bodo gotovo v korist delavcem tako v Iskri kot v EI, seveda pa tudi v korist potrošnikov v vsej Jugoslaviji. Predstavniki Iskra Commerce in EI-Komerc so izrazili upanje, da se bodo pogovori že kmalu nadaljevali.

Ugledne goste iz Niša je med obiskom v Ljubljani sprejel tudi generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs.

Lado Drobež

ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA

Korenine v tradiciji — pogled v bodočnost

V sredo, 30. marca, so se komunisti IC – TOZD domači trg oddolžili spomenu padlim v naši revoluciji in proslavili štiridesetletnico ustanovitve Komunistične partije Slovenije. Na grobnico herojev so položili venec in počastili žrtve za svobodo in naš samoupravni danes.

V dvorani PPC so se zbrali člani OO ZK IC – TOZD Domači trg. Sekretar Velimir Bilbija je pozdravil zbrane in predlagal, da se na tem srečanju pomenijo o štiridesetletnici ustanovitve KPS, o štiridesetletnici prihoda tovariša Tita na čelo ZK in njegovi petinosemdesetletnici.

Vili Zorko je v svojem referatu po-

vedal o bistvenih potezah Čebinskega manifesta. Razložil je pomen temeljev, ki so bili sprejeti v tej skromni vasi nad Zagorjem. „Delavsko gibanje v Sloveniji je dobilo realno osnovo za vse nadaljnje delo. Tu so bili postavljeni temelji razrednega boja, ki je usmerjal tudi naš upor proti okupatorju, ki je hotel zatreti naš narod in zaslužniti svet... Mi smo doživeli uresničenje idealov prvega kongresa. Nacionalizacija gospodarstva in združevanje sredstev proizvodnje je plod sejanja na Čebinah. Samoupravni socializem, ki ga uzakonja novi Zakon o združenem delu pa je najvišja faza takratnih smernic, našega upora okupatorju, socialistične revolucije in in-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Med referatom Vilija Zorka.

Upoštevajmo sprejete dogovore

SREDNJEROČNI PLAN RAZVOJA DO IEZE IN NJEGOVO URESNIČEVANJE

V skladu z določili Zakona o temeljnih sistema družbenega in gospodarskega planiranja v SFRJ so TOZD v sklopu DO IEZE sprejele samoupravni sporazum o temeljnih srednjeročnega načrta svojega razvoja za obdobje 1976 – 1980. Podpisnice tega sporazuma so se obvezale, da bodo spoštovale njegove določbe. Soglašajo, da je potrebno sporazum sproti in sporazumno dopolnjevati na osnovi izkušenj in v praksi pridobljenih spoznanj. Samoupravno bodo urejevale medsebojne odnose na gospodarskem in družbeno-političnem področju. V prvo sodijo investiranje, proizvodni program, nabava reprodukcijskega materiala in prodaja, v drugo pa kadrovska politika, razvoj samoupravnih odnosov, dvig življenjske ravni zaposlenih, i. dr.

Če naj DO zagotovi vse to, mora seveda stvarno, na podlagi strokovnih analiz, ugotoviti ekonomske kazalce možnosti svoje rasti. Del srednjeročnega načrta razvoja ZP Iskra, ki se nanaša na industrijo elementov za elektrono, predvideva: da bodo elektronski elementi v tem obdobju v velikem delu asortimana doživeli večje spremembe v skladu z intenzivnim razvojem in uvedbo mikroelektronike v široko potrošnem in profesionalnem delu programa. Segmente zunanjega trga elementov elektronike, ki si jih je Iskra zagotovila v preteklem obdobju, bo možno uspešno zadržati in povečati le v primeru hitre modernizacije sedanjih proizvodnih programov. To predvsem pomeni: v smer miniaturizacije klasičnih elementov, z dvigom kvalitete na profesionalno raven ter z osvojitvijo mikroelektronike in hibridnih vezij. Na področju elektronskih elementov bo razvoj usmerjen predvsem v nadomeščanje nekaterih dosedanjih proizvodov z elementi na osnovi novih fizikalnih dognanj in tehnologij, zlasti v smeri miniaturizacije in profesionalnih lastnosti. Posebna pozornost bo tako posvečena mikroelektroniki, ki je zaradi značaja integracije med elementi in sistemi ključnega pomena za vse OZD v Iskri in je nepogrešljiva za nadaljnji razvoj Iskre kot celote.

Sprejeti program razvoja ZP Iskra terja usmeritev in sofinanciranje nekaterih ključnih investicijskih projektov na ravni SOZD. Mednje sodi tudi mikroelektronika z vsemi tehnološkimi mačicami (monolitna, tankoplastna, debeloplastna in hibridna vezja) vključno z optoelektronskimi polprevodniškimi materiali in elementi. Pri tem velja poseben poudarek osvajanju in širjenju znanja za načrtovanje in uporabo mikroelektronskih vezij v vseh vejah dejavnosti Iskre.

Splošna programska usmeritev DO in njenih TOZD, izdelana pred sprejetjem omenjenega plana ZP Iskra, opredeljuje naslednje naloge: pospešen razvoj in proizvodnjo elementov za potrebe industrijske in profesionalne potrošnje. Tržna nihanja s razmeroma majhna, cene ter akumulativnost pa dokaj ugodne. Proizvodnja in prodaja profesionalnih elementov naj bi do konca l. 1980 dosegali med 25 in 30 % celotnega družbenega proizvoda

ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA

Korenine v tradiciji — pogled v bodočnost

(Nadaljevanje s 5. strani)

dustrijske izgradnje po njej, "je povedal Zorko v svojem referatu.

Nato je Igor Dolenc prebral sestanek o obiskih tovariša Tita v Sloveniji pred vojno. Zanimive misli je nanizal in se poglubil v Titovo osebnost in njegovo zavzetost za vse naše narode in narodnosti. „Leta 1940 je tovariš Tito obiskal Ljubljano in sodelavcem napovedal velike dogodke, ki so bili že na obzorju. Za šalo je dejal: „Nasvidenje v svobodni Ljubljani.“ Čez pet let, 26. maja 1945 pa je že pozdravil Ljubljance v svobodni slovenski in jugoslovanski Ljubljani.

6 ISKRA
Številka 16 — 16. april 1977

v IEZE. Nadaljnje naloge so: hitra in učinkovita avtomatizacija ter modernizacija obstoječe proizvodnje kot predpogoj za izpolnitev načrta pa tudi uvajanje novih, sodobnih tehnologij. (hibridnih vezij, mikroelektronike, večslojne keramike) in miniaturizacija obstoječih izdelkov. V tem okviru je projekt MIKROELEKTRONIKE posebnega pomena. Novo tehnologijo prevzame tista TOZD, ki jo je z obstoječo tehnologijo in vgrajeno opremo sposobna prevzeti z najnižjimi stroški. Dogovorjena rast industrijske proizvodnje v SFRJ v omenjenem obdobju pogojuje tudi večji izvoz. Za DO IEZE naj bi to pomenilo 45 – 50 % vrednosti proizvodnje. Več naj bi izvažali na konvertibilno področje (29,9 %), v dežele SEV (za 13 %) in v razvoju, bolj naj bi se uveljavila prodaja know-howa, večji poudarek pa bo veljal tudi specializacijam in kooperacijam. Posamezne TOZD so v svoje okvirne bomoče programe sprejele tiste doslej znane, ki so toliko razviti, da jih je možno vključiti.

Finančna sredstva za ta program so predvidena v naslednjem razmerju: lastna sredstva (posl. sklad in komercialni krediti): 49,0 % tuja sredstva (bančna in ostala): 51,0 %.

V letu 1976 pa žal sprejete obveznosti iz srednjeročnega plana niso bile uresničene do predvidene mere. To velja predvsem za akumulacijo, ne pa toliko za investicije, ki bodo vključeno z letom 1977 realizirane po planu skoraj v celoti.

Obveznost do izvrševanja sprejetih obveznosti po planu je, da moramo zamujeno v preteklem letu nadoknaditi v letošnjem. V ta namen so bili sprejeti določeni ukrepi, ki so bili tudi samoupravno potrjeni. Ti ukrepi se odražajo tudi skozi smernice za ures-

ničitev srednjeročnega plana za leto 1977, kjer povečujemo naš obseg poslovanja za skoraj 50 % glede na preteklo leto.

Do konca leta 1977 naj bi podpisnice omenjenega SS o temeljnih srednjeročnega plana sklenile še naslednje samoupravne sporazume: o združenju TOZD v DO IEZE, o delitvi dohodka, namenjenega za OD, o združenju sredstev, o medsebojnih odnosih med TOZD-i in delovno skupnostjo skupnih služb ter nov statut DO in TOZD.

Do sredine l. 1977 naj bi izdelali naslednje konkretne programe urejanja ključnih poslovnih funkcij: za zmanjšanje uvoza reprodukcijskega materiala, za smotrno porabo obratnih sredstev ter za izboljšano izrabo delovnega časa in zmogljivosti. Podrobno so opredelili tudi razvoj samoupravnih odnosov, skupne interese, medsebojne obveznosti in odgovornosti v odnosu do organizacije poslovanja ter informiranosti. Srednjeročni načrt razvoja upošteva tudi dvig družbenega standarda. Zanj je treba v prihodnosti nameniti toliko sredstev, da bo možno uveljaviti načela socialne varnosti in solidarnosti. V njem so nadalje opredeljene nekatere naloge s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Sprejete smernice srednjeročnega načrta razvoja predstavljajo za vse podpisnice — soudeležnike veliko obveznost. Uresničiti jih bo možno le s sposobnimi kadri in učinkovito organizacijo. Pri tem igrajo skupne službe (kar velja na tem mestu še posebej poudariti) zelo pomembno vlogo — biti morajo strokovni svetovalci in izdelovalci določenih projektov za posamezne TOZD. Pravilna delitev dela oz. njegova uskladitev med skupnimi službami in TOZD pa je pogoj za uspešno uresničevanje zastavljenih ciljev. Za slednje pa predvsem velja: dosegli jih bomo le, če bomo vsi skupaj spoštovali in tudi izvrševali sprejete dogovore. Drugače vse skupaj nima pravega smisla.

VBR

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

Konferenca sindikata znova zaživela

Živahna razprava na točke dnevnega reda 2. seje konference sindikata delovne organizacije Iskra-Avtomatika in sklepi, ki so bili sprejeti, je pokazala, da so delegati resno poprijeli za delo in da se končuje obdobje mrtvila v delu konference.

Poleg dopolnitve in podpisovanja sporazuma o ustanovitvi konference osnovnih organizacij sindikata ter sprejema poslovnika, so delegati sprejeli tudi letni program dela in finančni načrt. Z zanimanjem so prisluhnili podrobni obrazložitvi sekretarja konference, Alojza Kleindiensta, ki je posameznim poglavjem dal v svojem izvajanju tudi poudarek važnosti naloge. Letni delovni načrt konference obsega:

- temeljne naloge
- operativno-organizacijske naloge
- samoupravno organiziranost
- gospodarjenje
- kadrovske politike in izobraževanje
- nagrajevanje
- ljudska obramba in družbena samozaščita
- družbeni standard in varstvo pri delu

ISKRA — INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO MIKROELEKTRONIKA

vas vabi na razgovor o možnostih in pogojih za delo na naslednjih področjih:

1. kontrola proizvodnje in načrtovanje vezij z računalniki — diplomirane inženirje in tehnike elektronike in računalništva
2. vzdrževanje, obnavljanje in konstrukcije zahtevnih elektronskih naprav in tehnoloških instalacij — diplomirane inženirje in tehnike strojne in elektro smeri
3. prodajni inženiring, pomoč pri definiranju aplikacij in iskanju sistemskih rešitev — diplomirane inženirje elektronike

Potrebujemo vašo ustvarjalnost in znanje pri vzpostavitvi sodobne MOS LSI tehnologije, pri načrtovanju, proizvodnji in plasiranju na tržišče monolitnih integriranih vezij po naročilu. Začetnikom bomo nudili strokovno pomoč in izpopolnjevanje. Pri nadaljnji specializaciji je potrebno znanje angleškega jezika.

Pridite na razgovor v Iskra IEZE — Mikroelektronika, Stegne 17, Ljubljana. Najavite svoj obisk po telefonu 59-198, ali pismeno.

KF

vati in razvijati samoupravno organiziranost in delegatske odnose.

V razpravi, ki je sledila, se je oglasil tudi sekretar občinskih odborov ZS občine Ljubljana-Bežigrad. V svojem izjavljanju je poudaril, da je program dela konference za leto 1977 kvaliteten in da resnično odseva vse tisto, kar mora konferenca opraviti v zvezi z določili zakona.

Velika naloga jo čaka, kot je dejal, tudi pri usmerjanju dela osnovnih organizacij v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb, saj je pomembnost nalog v tem letu tolikšna, da jih same osnovne organizacije v TOZD in delovni skupnosti ne bi mogle opraviti brez koordiniranega dela s konferenco.

Glede volitev je omenil, da konferenca pri tem ne bo imela neposrednih nalog, zato pa bo morala pomagati osnovnim organizacijam, da bo evidentiranje kandidatov in volitve delegacij za SIS in zbor združenega dela pravočasno opravljene. In ne nazadnje bo morala konferenca posvetiti nekaj časa tudi za uskladitev sindikalnih dokumentov z novostmi iz samoupravnih aktov temeljnih oziroma delovne organizacije.

S peto točko dnevnega reda pa je sekretar konference predlagal, da se v soglasju z osnovnimi organizacijami v TOZD in delovni skupnosti imenuje komisije, ki bi skrbale za izvedbo posameznih nalog letnega načrta dela konference. Predlagane so bile:

- komisija za razvoj samoupravljanja
- komisija za organizacijsko-kadrovske politike
- komisija za delitev dohodka in osebnih dohodkov
- komisija za družbeni standard

Zanimiva je razprava, ki se je razvila ob pojavu problema, če se ne bo delo omenjenih komisij pokrivalo z delovanjem odborov pri delavskem svetu industrije. V razpravi je sodeloval tudi glavni direktor delovne organizacije, ki je bil mnenja, da do ome-

njenega prekrivanja v delovanju omenjenih odborov in komisij verjetno ne bo prišlo. Večji problem bo verjetno nastal pri povezavi delovanja med komisijami in strokovnimi službami. Zato bo potrebno delovati v smeri organiziranja delovanja teh komisij pri konferenci in njihovo pot oziroma način delovanja konkretno določiti pa naj si bo to z aktom ali poslovníkom. In to tako, da bodo člani teh komisij kreatorji in ne samo pasivni spremljevalci strokovnih služb.

Na koncu so delegati skupno s sklepom, da se imenuje omenjene komisije potrdili tudi članstvo le-teh v naslednji sestavi:

KOMISIJA ZA RAZVOJ SAMO-URAVLJANJA

Dolinar Alojz	TOZD TELA
Česarek Julijan	TOZD Napajanja
Okorn Milena	TOZD SVN
Gale Janez	DS SS
Epil Gregor	TOZD Inženiringi

KOMISIJA ZA ORGANIZACIJSKO-KADROVSKO POLITIKO:

Jalen Milena	TOZD TELA
Žunič Jože	TOZD ELA
Dobnikar Julka	DS SS
Keržan Boža	TOZD Orodja
Gruden Danica	TOZD Inženiringi

KOMISIJA ZA DELITEV DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV

Brezgar Bogdan	TOZD TELA
Turk Zdenka	TOZD Inženiringi
Androjna Drago	TOZD SVN
Kovačič Jožica	TOZD Napajanja
Lipovšek Milan	TOZD Orodja

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD:

Kastelic Anton	TOZD TELA
Sluga Dušan	DS SS
Turk Zdenka	TOZD ELA
Dular Janez	TOZD PCT
	Š. D.

Verifikacija mandatov

Na prvi seji delavskega sveta, ki je bila pretekli teden, so tudi v skupnih službah verificirali mandate novoizvoljenih delegatov.

Po uvodni besedi dosedanjega predsednika Jurice Zadravca o delu samoupravnih organov delovne skupnosti v pretekli mandatni dobi je predsednik volilne komisije poročal o izvedbi volitev samoupravnih organov v novi sestavi.

V skladu s statutom se na prvi seji delavskega sveta opravi verifikacija mandatov novoizvoljenih delegatov in izvolitev predsednika. V delavskem svetu skupnih služb je bil namesto dosedanjega predsednika izvoljen Ljubo Glibota, za namestnika pa Jože Gregorčič. Opravljene so bile tudi volitve v kolektivne izvršilne organe delavskega sveta skupnih služb in sicer v:

— poslovni odbor:

- za člane:
1. Podlipnik Jože
 2. Zdešar Marija
 3. Koncilija Ivan
 4. Vukelj Tomo
 5. Jereb Helena

za namestnike:

1. Jereb Oto
2. Ščuka Janez
3. Zlebnik Marko
4. Majdič Franciška
5. Breskvar Marinka

— odbor za samoupravne splošne akte:

za člane:

1. Pečenko Igor
2. Juvan Stanko
3. Ostanek Tomaž
4. Lazarevič Janka
5. Tome Branko

za namestnike:

1. Vidmar Anton
2. Stele Anton
3. Vakselj Slavica
4. Marušič Jože
5. Maier Marija

— odbor za organizacijo:

za člane:

1. Bajuk Tomaž
2. Kunaver Janez
3. Omejc Janez
4. Pečnik Breda
5. Naglič Magdalena

za namestnike:

1. Volk Boris
2. Kosmač Bojan
3. Sadar Antonija
4. Zdešar Marija
5. Ladiha Alojz

V nadaljevanju zasedanja, ki ga je

vodil novo izvoljeni predsednik, so delegati obravnavali nekaj predlogov organizacijsko-kadrovske službe kot na primer:

- o povračilu stroškov prevoza v zvezi z dvigom cen vozovnic,
- izplačilu osebnega dohodka na zaključni račun
- o predlogu sprememb in dopolnitev akta o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest itd.

V okviru 6. točke dnevnega reda so obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o zaposlovanju na območju ljubljanskih občin, katerega javna razprava je bila že zaključena konec prvega meseca v letu. Na zboru delavcev bo predlog sprejet po obravnavi.

Zanimanje je vzbudila točka dnevnega reda, ki je obravnavala sklenitev kasko zavarovanja za osebne avtomobile delavcev skupnih služb. Ponudba, ki jo je dala Zavarovalnica Sava, nudi zavarovanje za vse delavce, ki so v rednem delovnem razmerju in ki na osnovi izdanih potnih nalogov veliko potujejo. Pri sklenitvi zavarovanja bo potrebno plačati premijo, ki je določena glede na število predvidoma prevoženih kilometrov v zavarovanem letu. Končni obračun pa se izvrši ob koncu zavarovalnega leta po dejansko prevoženih kilometrih. Pri tem pa zavarovalnica nudi še dodatno ugodnost, da lastniki vozil — zavarovanci, ki imajo vozila zavarovana po zahtevanih pogojih, imajo možnost doplačati razliko do polne premije za kasko zavarovanje, s čimer je zavarovanje razširjeno tudi za vse zasebne vožnje.

Delegati so omenjeno ponudbo sprejeli kot sklep, da sklenejo zavarovanje za vse tiste zaposlene v skupnih službah, ki veliko potujejo.

Delegati so sprejeli tudi predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o delitvi osebnega dohodka, ki ga je podala komisija za nagrajevanje in sistemizacijo z naslednjo obrazložitvijo: Na osnovi planiranih sredstev za OD za leto 1977 in primerjalne analize o možnosti za povečanje OD komisija predlaga, da se osnovni delež, t. j. vrednost obračunskih kategorij poveča za 10 %.

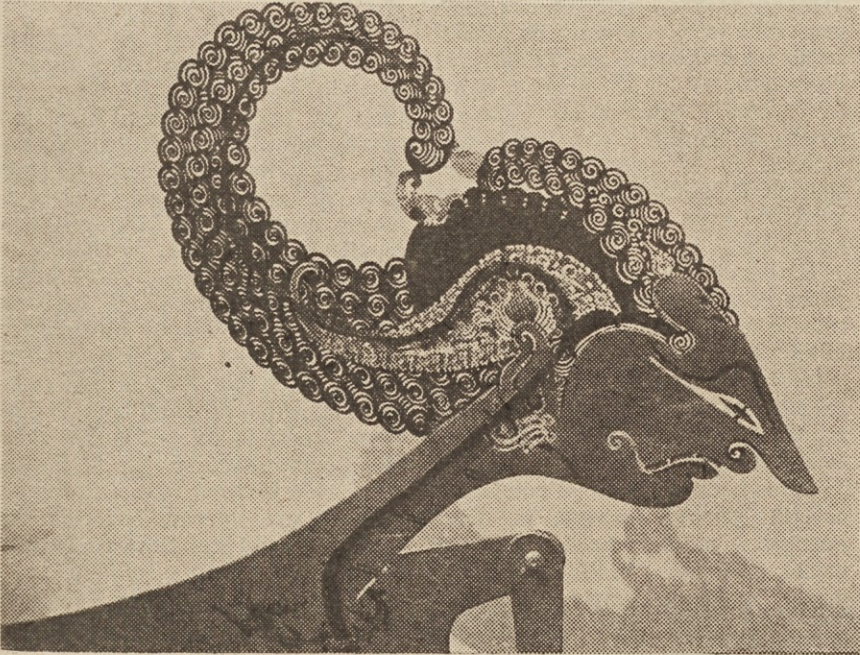
Š. D.

DOPIŠUJTE V ISKRO

Križišče kulturnih povezav

Spoznavajmo tudi izvenevropske civilizacije — Grad Goričane, pomemben mejnik v zgodovini KPJ, je danes muzej izvenevropskih kultur — Prijetna izletniška točka ob Sori pri Medvodah z bogato kulturno dejavnostjo

Približno na polovici poti med Ljubljano in Kranjem, je od glavne ceste E-94 odcep za vasi Sora, Preška, Vaše, Goričane i. dr. Čeprav se nahaja sredi industrijskega bazena in je viden z glavne ceste ter takorekoč za streljaj oddaljen od nje, pa je grad Goričane vendarle svet zase. Je svojevrsten muzej. Zgradba, ki je eden najlepših baročnih spomenikov iz srede 18. stoletja, se v eni izmed dvoran ponša tudi z Jelovškovimi freskami. Hodniki in nekatere dvorane ter grajska kapela so okrašene s čudovitimi kulturami priznanega umetnika iz 18. stoletja.

Senčna lutka z otoka Java.

V posebni spominski sobi se vrstijo fotografije in dokumenti o IV. pokrajinski partijski konferenci KPJ za Slovenijo iz leta 1934. Znana imena in pomembni dogodki iz naše revolucionarne preteklosti, vse je prikazano pregledno in funkcionalno. Soba je bila urejena v spomin na konferenco ob proslavi njene 30-letnice.

POMNIK NAŠE REVOLUCIONARNE PRETEKLOSTI

Konferenco je pomagal pripraviti in je na njej sodeloval tudi Josip Broz-Tito, tedaj član CK KPJ. Na njej so razpravljali o organizacijskem položaju, delu, napakah in nalogah stranke v Sloveniji, o kmečkem in nacionalnem vprašanju kot tudi o delu stranke v sindikatih. S to konferenco je bilo v Sloveniji zaključeno obnavljanje partije, ki ji je bila šestjanuarska diktatura zadala težke udarce. Na njej so izvolili tudi nov Pokrajinski komite KP za Slovenijo v sestavi: sekretar Ivan Maček ter člani Miha Marinko, Tone Tomšič, Franko Otokar in Tone Šušteršič.

Tako je bila omenjena konferenca eden od najvažnejših dogodkov v zgodovini KPJ in delavskega gibanja pred ljudsko revolucijo na Slovenskem. Glavni organizatorji obnavljanja partije v Sloveniji pa so bili Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Franc Hočevar in Jože Brilej.

Še posebej letos, ko praznujemo 40-letnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ, pa pomeni ta soba tudi kraj za naša razmišljanja. Kdo in kaj smo bili v ne tako davni preteklosti, kdo, kaj in kje smo danes? Pod vodstvom tovariša Tita smo prebrodili hude vojne in povojne čase, postali pomembni dejavniki svetovnih prizadevanj za mir in enakopravnost med

narod. Tako tudi ni naključje, da je bil hkrati z omenjeno sobo v isti zgradbi odprt sedanji Muzej neevropskih kultur. Pred tem je bilo seveda treba precej poškodovano stavbo popraviti in obnoviti. Po otvoritvi v letu 1964 pa popravljajo še njeno notranjost z dvoriščem ter jo strokovno prilagajajo za postavitev stalnih zbirk in občasnih razstav.

Oddelek za zbirke izvenevropskih kultur je obstajal že v 19. st. pri Kranjskem deželnem muzeju l. 1923 prešel v last ošamosvojenega Slovenskega etnografskega muzeja. Ko je ta dobil v upravljanje grad Goričane, ga je uredil kot svojo depandanso in ga namenil postavitvi omenjenih vrst zbirk. Te so bile do tedaj zaradi prostorske utesnjenosti muzeja nedostopne za ogled širši javnosti.

Baročna notranjost muzeja.

preteklih stoletjih na Kitajskem. Motivi so vzeti iz budistične vere in legend. Prikazujejo mitološke scene in figure iz pripovedk ter iz življenja na cesarskem dvoru. Zanimive so tudi vezenine in slike s tušem na pravi svili, vaze ter drugi okrasni predmeti (kipci iz budistične umetnosti) kot tudi prastari kovanci izpred nekaj tisoč let.

Indonezijska zbirka predstavlja različne umetnosti Indonezije, predvsem v oblačilih in tekstilu. Ena izmed največjih zanimivosti te zbirke so senčne in marionetne lutke z otoka Jave s pripadajočimi glasbilo orkestra GAMESANG. To bogato indonezijsko zbirko sta muzeju poklonila dr. Aleš in Vera Bebler.

UMETNOST DEŽEL V RAZVOJU

Imajo še druge zbirke, ki pa jih zaradi prostorske stiske hranijo drugje. Te zbirke sestavljajo predmeti iz Afrike, Oceanije, Indije, iz Severne in Južne Amerike. Iz njih prirejajo občasne razstave.

Indijanec iz porečja Amazonke.

EKSOTIKA PO KITAJSKO IN INDO-NEZIJSKO

Ena največjih in najdragocenejših je stalna zgodovinska zbirka nekdanje kitajske visoke kulture in civilizacije. Prikazuje pihstvo iz nekdanjih cesarskih paviljonov in palač v Prepovedanem mestu v Pekingu. (Ta del Pekinga je danes v celoti urejen kot muzej in v zadnjem času dostopen vsem obiskovalcem). Omenjena zbirka je v glavnem vsa sestavljena iz zapuščenih pokojne Japonke Kondo Kavese Tsuneko, poročene s Slovencem in preimenovane v Marijo Skušek. Pihstvo je bogato izrezljano in prikazuje posebno umetnost rezljanja v lesu v

Dobivajo pa tudi druge v sklopu mednarodne kulturne izmenjave — predvsem iz dežel v razvoju. Na leto priredijo vsaj 1 — 2 tuji gostujoči razstavi.

V gradu prirejajo ob nedeljah popoldne tudi druge kulturne prireditve — folklorne ples, predstave senčnih lutk, filmske predstave o življenju tujih narodov in ljudstev, predavanja o njih ter koncerte. Muzej je odprt vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure, v nedeljo pa od 10. do 12. ure in od 14. do 18. ure.

Pred leti je bil zelo obiskan in priljubljen prikaz urejanja cvetja po japonsko (v stilu IKEBANE IN MORIBANE, šole SOGETSU). Do vključno 17. aprila letos je na ogled razstava kulture Indijancev na ozemlju Amazonke v republiki Venezueli, Južna Amerika. Je zelo zanimiva in vredna ogleda. Prikazuje med drugim ročno pletene izdelke za kuhinjsko uporabo, razne sadeže, za semena in drugo rabo z izredno lepimi in domiselno oblikovanimi temno-svetlimi vzorci. Pri tem se še posebej odlikuje etnična skupina PANARE. Material za pletenje jim nudijo raznovrstne plezalke, palme in druge tropске rastline. Živopisno okrasje, amuleti in raznovrsten nakit pritegnejo pozornost obiskovalca s še tako razvijenim okusom.

Naša država, z njo pa tudi Iskra, se povezuje z vsemi kontinenti sveta — diplomatsko, politično, gospodarsko, kulturno in občečloveško. Zato je prav, da spoznavamo njihove kulture, tradicije in običaje. Na ta način jih

KULTURNA KOMISIJA PRI SINDIKALNI ORGANIZACIJI ELEKTROMEHIKA IN FOTO-KINO SEKCIJA „ISKRA“ PRI FOTO-KINO „JANEZ PUHAR“, KRANJ

Prireja:

III. RAZSTAVO BARVNIH DIAPOZITIVOV GORENJSKE

Razstava je pripravljena v počastitev dneva borcev 4. julij in dneva „ISKRE“.

Pripravljalni odbor:

— predsednik: Pokokren Ciril, tajnik: Urh Jožica, člani: Ručigaj Marjan, Sladič Silvo, Barovnica Matija, Pipan Ivan, Urh ing. Mirko.

Žirija:

Pegam Milenko—mojster fotografije FSJ, Smerke ing. Marjan — kand. mojster fot. FSJ, Tušek Vinko — likovni pedagog.

Pravilnik razstave:

1. Pravico sodelovanja imajo vsi člani fotokluba in posamezniki Gorenjske.
2. Tema
A — Splošna
B — Človek pri delu
3. Format diapozitivov je poljubn, morajo pa biti v okvirjih 5 x 5 ali 7 x 7 in zastekljeni.
4. Vsak avtor lahko predloži največ 6 diapozitivov za vsako temo, od katerih se 4 štejejo za kolekcijo. Oba formata bosta enakovredno predvajana in ocenjena.
5. Konkurrirajo lahko samo dela, ki še niso bila predložena na razstavah diapozitivov Gorenjske.
6. Vsak diapozitiv mora imeti v levem spodnjem kotu rdečo piko, na robu pa naslov diapozitiva in ime avtorja. K kolekciji mora biti priložen seznam del s točnim naslovom avtorja, nazivom v FKSJ ter naslovom kluba.
7. Z diapozitivi bomo ravnali skrbno, ne odgovarjamo pa za poškodbe pri transportu.
8. Pridržujemo si pravico reprodukcij poslanih del v propagandne namene razstave.
9. Nagrade za temo A:
za temo B:
za posamezno delo:
1 zlata medalja
1 srebrna medalja
1 bronasta medalja
3 diplome
10. Koledar razstave:
Zadnji rok za dostavo 17. 6. 1977
Ocenjevanje del 23.—24. 6. 1977
Otvoritev razstave 30. 6. 1977
Vračanje del 30. 8. 1977
11. Dela pošljite na naslov:
ISKRA Elektromehnika
Savska loka 4
64000 — Kranj
„Za DIA razstavo“

tudi laže razumemo. To pa je hkrati predpogoj za medsebojno sodelovanje.

Grad Goričane — kot ga doživlja obiskovalec — je torej kažipot za vse to. V njem si lahko ogledujemo predmete in umetniške stvaritve z vsega sveta. Zelo raznolike in svojske so. A vendar vsebujejo zelo občečloveško sporočilo — kljub temu, da smo si tako daleč vsaksebi, tako različnih

jezikov in barv polti, pa smo si podobni v svojem človeškem bistvu. Želimo si miru, napredka, blaginje in možnosti za vsestranski razvoj. Zato je grad Goričane več kot samo muzej. S svojim obstojem in dejavnostjo opravlja zelo bogato in pomembno kulturno poslanstvo, ki se ga še premalo zavedamo in vrednotimo.

Viktorija Budkovič-Rayyes

Prebrali smo za vas

Tik pred praznovanjem 40. obletnice ustanovnega kongresa KPS sta založbi ČZP „Komunist“ in „Partizanska knjiga“ iz Ljubljane izdali tri pomembne publikacije. O dveh publikacijah bomo spregovorili zdaj, medtem ko bomo o tretji publikaciji, to je o znanstvenem zborniku ob 40-letnici ustanovnega kongresa KPS podrobneje poročali v naši prihodnji rubriki.

„Desetletja boj in zmag“ je naslov knjige, ki sta jo skupaj izdala in založila Revirski muzej ljudske revolucije v Trbovljah in ČZP „Komunist“ iz Ljubljane. Izdajatelj je v uvodu poudaril, da je namen te knjige seznaniti bralce z nekaterimi dokumenti in članki o kongresu ter naglasiti zgodovinsko vlogo tovariša Tita v revolucionarnem boju komunistov za svobodo in socialistično preobrazbo narodov in narodnosti Jugoslavije, hkrati pa orisati prispevek delavstva zasavskih revirjev v desetletjih bojov socialistične graditve pod vodstvom KPJ-ZKJ.

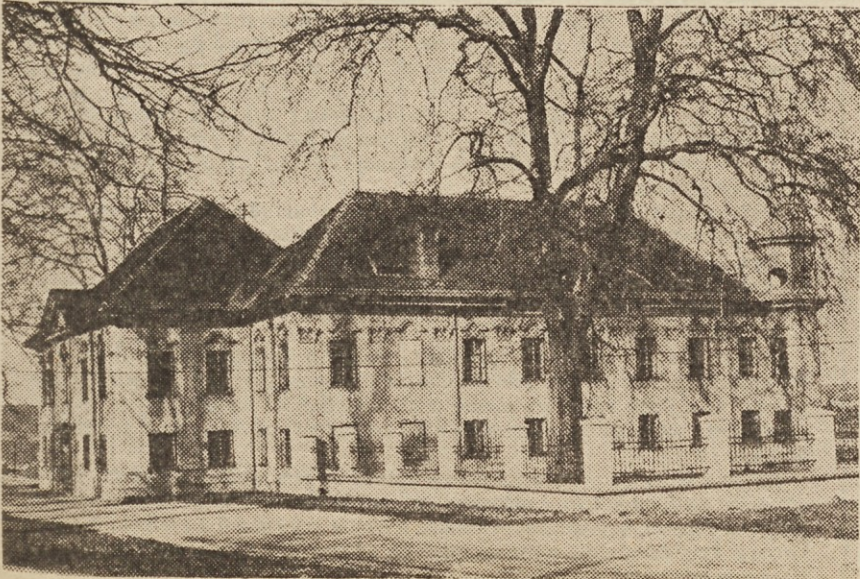
V tem smislu govori prvo poglavje o revolucionarnem boju komunistov Jugoslavije proti buržoaziji, medtem ko je drugo poglavje posvečeno zgodovinski noči na Čebinah. To poglavje vsebuje med drugim tudi ponatis manifesta KPS, ki so ga sprejeli na kongresu na Čebinah in spomine udeležencev kongresa. Nadaljnja poglavja govorijo o pomenu ustanovnega kongresa, o mestu KPS v zgodovini slovenskega naroda, o partiji in slovenskem izobraženstvu, prinašajo pismo tovariša Tita CK ZKS ob 30. obletnici ustanovnega kongresa, medtem ko so zaključna poglavja posvečena vlogi in pomenu ZKS ter SZDL ob 40-letnici Čebinam 40 let po kongresu in prikazu zasavskih revirjev v boju za socializem.

Knjiga „Desetletja boj in zmag“ je bogato ilustrirana z dokumentarnim gradivom, uredil jo je Ado Naglav, opremil pa revirski rojak, kipar Stojan Batič.

Druga knjiga, ki je izšla ob tej priložnosti, pa je prikaz utripa revirjev v pesmi in prozi pod naslovom „Sarabanka“. Sarabanka je lokomotiva, oziroma vlakec, ki je vozil trboveljske rudarje na delo s trboveljske železniške postaje v rudnik in je našel svoje mesto in opis v istoimenski Seliškarjevi pesmi. Knjiga nam nudi dokaj dober prerez in vpogled v tako imenovano slovensko socialno književnost, v njej pa najdemo slovenske avtorje, ki so bili bodisi doma iz revirjev ali pa so tam službovali in tako vnesli tudi v svoje literarno delo socialno in delavsko problematiko revirjev. Urednik knjige Aleš Gulič je na prvem mestu objavil Cankarjevega „Kurenta“ zato, ker je, kot je znano, Cankar prav v revirjih kandidiral na socialdemokratski listi za poslanca v avstrijski parlament. Sledijo pesmi Toneta Seliškarja, ki je v revirjih učiteljaval, dalje pesmi revirskih rojakov Mileta Klopčiča, Vlada Klemenčiča, prozi Ludvika Mrzela in Vinka Trinkausa ter pesmi Franca Kozarja in Ceneta Vipotnika.

Drugi del knjige pa vsebuje dela domačinov, ki sicer nimajo posebne umetniške vrednosti, pač pa verno podajajo tok življenja v revirjih. Tako najdemo tu prispevke Alojza Ribiča, Milana Vidica, Jožeta Štoka-Korotana, Franca Kozarja in Ada Naglava.

D. Ž.

Pročelje Muzeja izvenevropskih kultur v Goričanah.

Motiv iz jame Vilenice.

V teh spomladanskih mesecih že razmišljamo o izletih. Radi bi videli čim več novega in se v prijetni družbi pozabavali, na „novem terenu“ in tako pustili za seboj vsakdanje skrbi v tovarnah. Morda so ravno izleti tista kovačnica neformalne sproščenosti, ki naredi vzdušje v kolektivu bolj sproščeno in prijateljsko.

Kam na sindikalni izlet?

Danes bi vam predlagali izlet na Primorsko – v Sežano in v jamo Vilenico. Sežana je oddaljena od Ljubljane dobrih 80 km, kar je zelo primerna daljava za enodnevni izlet. Na Vrhniki pridemo na avtocesto, ki nas popelje hitro in udobno do Razdrtega. Od tu naprej pa se asfaltirana cesta vije v slikovitih zavojih po kraških gmajnah. Že tu je možno med potjo ustavljanje in uživanje med Kosovelovimi bori in brinjem tipičnega Krasa.

Že v Štorjah se lahko ustavimo, kjer ima Tovarna radijskih sprejemnikov svojo delovno enoto ojačevalnih naprav. Skozi vso Sežano se v smeri proti mejnemu prehodu pripeljemo do Tovarne radijskih sprejemnikov. Gostoljubni Sežanci radi pokažejo svoje proizvodne prostore in delavci radi povedo, kaj delajo v določeni fazi. Proizvodnja je zanimiva, saj je kar vzorčen izsek Iskrine elektronike. TOZD je zelo aktiven tudi na razvojnem področju, saj so lani in

letos razvili nov tip stereo radijskega sprejemnika HI-FI in nov stabilizator za barvne televizorje. Radi vam bodo o tem kaj povedali in pokazali prototipe.

Ce ste šli iz Ljubljane ali skozenjo kmalu jutraj, je po tem ogledu ura že blizu pol dne. V Sežani lahko dobro kosite v cenejši gostilni ali pa v hotelu Triglav, kjer imajo bogato izbiro jedi in pijač, vedno imajo na zalogi kraški specialiteti: teran in pršut.

Dobrih šest km proti Divači je znana Lipica s špansko jahalno šolo. Če prej uredite, lahko vidite program z dresiranimi konji in se sprehodite po okolici. Poleg jahalne šole je moderen hotel, kjer si je mogoče „privezati dušo“.

Par km dalje, po dobri makadamski cesti pa se pride do jame Vilenice. Jamo ima na skrbi Jamarski klub Sežana, večina članov s predsednikom na čelu je Iskrašev. Obisk je treba naročiti pred izletom pri predsedniku Gostinčiču, ki je zaposlen v Radijskih sprejemnikih.

Za temeljit ogled jame Vilenice boste potrebovali od ene do treh ur, pač sorazmerno s tem, koliko se želite v pravilni podzemski svet, katerega čare najdete tu v vseh oblikah. Vodili vas bodo domačini Iskraši, zato boste imeli to prednost, da se vam ne bo nikamor mudilo in si boste lahko temeljito ogledali ravno tisto, kar vam bo všeč. Ob našem obisku so se skupine ustavljale in občudovala skupine kapnikov, ki z nekolikarj domišljije predstavljajo vse mogoče, od orgelj, preko sove in kapucinarja pa do človeških obrazov.

Ko se vrnete iz jame, vas bodo jamarji, če jim boste prej naročili, radi postregli z originalnim pršutom in kraškim teranom. Vse to boste dobili v simpatičnem jamar-skem domu, ki je sezidan v stilu tipičnih kraških hiš, katere glavni prostor je opremljen z odprtim ognjiščem, ki mu domačini pravijo gonišče.

Pri Jamarskem domu je odprta gmajna, na kateri si bodo lahko dali duška nogometaši, tu se lahko improvizira rokomet, badminton, če pa želite v senci poklepetati ali počivati, tudi ne manjka grmovja in borov. Na tem prstoru, ali pa če vam je bolj všeč v domu, se lahko družba razživi, zapleše, zapoje, ali pa posluša „vice“, tako da nikomur ne bo dolgčas.

S temi nekaj suhoparnimi besedami seveda še zdaleč nisem povedal vsega lepega o teh krajih – doživeli jih boste, če boste vse to videli.

F. Kotar

ZAHVALA

Ob boleči izgubi
mojega dragega očeta

MATEVŽA POLJANŠKA

se iskreno zahvaljujem prevzemnemu oddelku Iskre Elektromehanike Kranj za podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji potii

sin Lado Poljanšek
z družino.

ZAHVALA

Ob nenadni boleči izgubi
mojega dragega moža

FRANCA SREBRNJAKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD ATC na žičnih oblikah, v mehanski obdelavi, sitotisku in spakjanju za izraze sožalja, podarjeni venec, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala

žena Francka
z otrokoma

ZAHVALA

Ob boleči izgubi
mojega dragega očeta

PAVLETA KALANA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem montaže stikal za izraze sožalja, poklonjeni venec in denarno pomoč

hčerka Vera Glavač
z družino

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroni-ko, telekomunikacije, elektromeha-niko, avtomatiko in elemente, Kranj – Urejuje uredniški odbor – Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željznov – Izha-ja tedensko – Rokopisov ne vrača-mo – Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 – Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA–DNEVNİK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informa-cije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proiz-vodov.

P. M.

Na Koenigsspitze

Planinska sekcija ISKRA Elektromehanika Kranj organizira za prvo-majske praznike od 3. aprila do 3. maja obisk Ortlerjeve skupine, točneje Königspitze. Izlet je primeren za izkušene planince, ki morajo s seboj vzeti alpinistično in turnosmučarsko opremo (cepin, dereze, pse, smuči ...) Prevoz bo z osebnimi avtomobili, cena je 220 din.

Prijave in vplačila sprejema Olga Pajk, tajništvo ERO, tel. 2822, do srede 20. aprila.

Obveščamo svoje člane, da se lahko v soboto, 16. aprila udeležijo izleta ZP ISKRA na Lubnik, v nedeljo, 17. aprila pa organiziramo udelež-bo na „Triglavskem smuku“. Odhod z osebnimi avtomobili bo ob 2. uri jutraj izpred kina Center. Cena prevoza je 20 din.

Vabljeni!

Letne športne igre v Novi Gorici

Med Iskraši v Avtoelektriki je rokomet zelo priljubljen.

Minuli teden se je v novogoriški Iskri sestala komisija za šport in rekreacijo s predstavniki vseh sedmih TOZD in DSSS. Osrednja točka dnevnega reda je bila priprava na organizacijo letnih športnih iger ZP Iskra, ki bodo letos 17. in 18. junija v športnem parku v Novi Gorici. Ugotovili so, da so pogoji v tem parku zelo ustrezni za to največje tekmovanje športnic in športnikov ZP Iskra, saj so igrišča – razen strelišča, vsa na enem kompleksu.

Za organizacijo tega športnega dogodka bo potrebno vložiti veliko dela, zato so si že razdelili okvirne naloge. Letos namreč pripravljajo športni delavci Avtoelektrike nekatere organizacijske spremembe, zato ni nič pre-zgodaj, da so se na športne igre že začeli pripravljati.

Letos bodo tekmovanja potekala v devetih športnih panogah in sicer: nogomet – moški, rokomet ženske in moški, odbojka – moški, košarka – moški, streljanje ženske in moški,

kegljanje ženske in moški, balinanje – moški, namizni tenis ženske in moški in šah. O poteku in pripravi bomo še poročali.

V nadaljevanju seje so pregledali uspehe športnic in športnikov zimskih športnih iger v okviru tekmovanj ZP Iskra in občinskih sindikalnih iger občine Nova Gorica. Medtem, ko štejejo udeležbo na zimskih športnih igrah ZP Iskra v Kranjski Gori za majhen neuspeh, pa se lahko pohvalijo z odličnim 2. mestom na občinskem sindikalnem tekmovanju na Kaninu.

Predsednik komisije za šport in rekreacijo Vidic Ilko je povdaruil, da morajo športniki in športnice novogoriške Iskre tudi letos zavzeto sodelovati na letnih športnih igrah občine Nova Gorica in naj poizkušajo ubraniti skupno uvrstitev na 1. mesto, osvojeno v lanskem letu. Letošnje 2. športne igre branže Avtoelektrike bodo 28. maja pod pokroviteljstvom tovarne AET Tolmin v Tolminu.

M. Rakušček

KONČANO PRVENSTVO ATC V KEGLJANJU

Pred kratkim se je končalo letošnje prvenstvo ATC v kegljanju za moške in ženske. Tekmovanje sta organizirala sindikalna organizacija in Osnovna organizacija ZSMS ATC. Tako smo dobili novega prvaka v moški in ženski konkurenci ter najboljši oddelek v skupnem seštevku podrtih kegljev.

Tokrat je bil najbolj razburljiv zadnji del enomesečnega tekmovanja, ko smo pričakovali ponovni uspeh lanskega prvaka Marjana PLANINCA. Vendar se to ni zgodilo in tako je novi prvak postal KAVČIČ Avgustin s 455 podrtimi keglji. V ženski konkurenci je prepričljivo zmagala PAVIČ Nada s 201 podrtim kegljem. V skupni razvrstitvi pa so bili najboljši kegljači GPP.

Vso pohvalo zaslužijo tudi organizatorji, ki so tekmovanje z 115 tekmovalci speljali dobro, ter vsi nastopajoči, ki so se borili v športnem duhu.

KONČNI IZID TEKMOVANJA:

Ženske: (1 x 50 lučajev) – 1. PAVIČ Nada 201 (podrtih kegljev), 2. SVATORSEK 184, 3. HEGEDIČ 175, 4. CILENŠEK 152, 5. BITENC 152, 6. SKODLAR 147, 7. ZALETEL 142, 8. BOLKA 132, 9. KRIŽNAR 117, 10. JEŠE 112, 11. PELKO 97, 12. KOROŠEC 87, 13. RAVNIČ 67.

Moški: (2 x 50 lučajev) – 1. KAVČIČ Avgustin 455 (podrtih kegljev), 2. REKELJ 438, 3. PLANINC 432, 4. SIRC 426, 5.

OLIP 422, 6. ČEBULJ 420, 7. ŠTULAR 419, 8. JEGLIČ 418, 9. BREZAR 414, 10. NUNAR 409, 11. ROT 406, 12. SITAR 404, 13. INTIHAR 402, 14. ČEMAŽAR 400, 15. KRISTAN 400, 16. UMNİK 400, 17. JENSERLE 398, 18. PICULIN 397, 19. ZIHERL 394, 20. MEŠKO 391.

Ekipno moški: – 1. GPP 2.412 podrtih kegljev, 2. TK 2.401, 3. TPD 2.396, 4. – 5. TR, TIV 2.391, 6. Proizvodnja 2.168.

Ekipno ženske: 1. TR 601 podrtimi keglji, 2. Proizvodnja 580.

Rudi Lanz

TRETJI NA KANINU

V tovarni AET Tolmin, ki je TOZD Iskra Avtoelektrika Nova Gorica, smo v novembru lanskega leta ustanovili smučarsko sekcijo. V našem TOZD delujejo sedaj poleg smučarske še strelška, kegljaška in planinska sekcija in v svojih vrstah vključujejo več kot tretjino 280-članskega kolektiva.

Udeležujemo se vseh občinskih, branžnih in drugih tekmovanj v okviru ZP.

V nedeljo, 3. 4. 77 je bilo na Kaninu občinsko sindikalno prvenstvo kovinarjev v veslalomu. Tekmovalo je 5 ekip in sicer: GOSTOL TOZD Tolmin, ISKRA TOZD VT Bovec, ISKRA EAT, Tolmin, Metalflex Tolmin in TIK Kobarič.

Prvo mesto in prehodni pokal je osvojila ekipa TIK Kobarič, drugo mesto ekipa ISKRA TOZD VT Bovec, tretje mesto pa naša ekipa.

A. Zorjan

Naučimo se plavati!

Pred nami je poletje, čas kopanja in oddiha, zato vas želi komisija za plavanje opozoriti na kvalitete, ki jih nudi posebna zvrst športa in rekreacije – plavanje. Za vse tiste, ki še ne znajo plavati, bomo pred kopalno sezono organizirali plavalne tečaje in jim s tem ponudili možnost užitkov v vodi. S prvim tečajem smo pričeli že v ponedeljek, 10. aprila. Organiziran je za delavce TOZD ERO.

Oglejmo si nekaj posebnosti plavalnega športa. Plavanje je specifična športna panoga, ki se za razliko od vseh ostalih športov odvija v povsem drugačnih zunanjih pogojih. Pri plavanju se srečujemo z novim elementom – vodo, ki ima povsem druge lastnosti kot zrak ali trda tla. Poleg tega v vodi naletimo na vrsto tehničnih zakonitosti, ki so drugačne od gibanja na suhem, in vplivajo na fiziološke spremembe organizma.

Vplivi vode, zraka in sonca, ki so tesno povezani s plavalnim športom, so za človeški organizem izredno pomembni elementi. Sonce s svojimi ultravijoličnimi žarki močno vpliva na kožni pigment. Sočni žarki povečujejo tudi količino vitamina D v telesu. To je velikega pomena za doraščajočo mladino, saj ima velik pomen pri oblikovanju skeleta. Gibanje v vodi je podobno rahli masaži, zato je plavanje priporočljivo za zdravega človeka, mnogokrat pa je zelo uspešno sredstvo za zdravljenje različnih poškodb. Tudi s higienskega stališča je plavanje koristno, saj je telo ves čas v vodi, koža je deležna nenehnega čiščenja, kar preprečuje nabiranje umazanije v lojnicah.

Vadba plavanja je večinoma na prostem, daleč stran od slabega mestnega zraka, zato je plavanje v takem okolju še bolj priporočljivo in zdravo.

Zrak tik nad vodno gladino, ki ga pri plavanju vdihavamo, je bolj čist in nima nobenih primesi, prahu in druge nesnage. Ker pri plavanju potrebujemo posebno velike količine kisika, je intenzivna vadba v vodi, združena z vdihavanjem čistega zraka, zelo koristna aktivnost.

Telesni gibi pri plavanju zaposlujejo vse glavne komplekse mišičnih skupin. Plavanje razvija celotno telo zelo skladno, tako mišično kot tudi organsko. Plavanje je vaja, ki ugodno vpliva na telesno držo, hrbtnico in prsno mišičevje, zato ga priporočamo kot korektivno gimnastiko pri hrbtničnih okvarah, zlasti doraščajočo mladino.

Plavanje zaposluje zelo intenzivno vse notranje organe, posebno še pljuča, srce in ožilje. Pri plavanju je telo v vodoravni legi, zato je delo srca lažje, saj srčni mišici ni potrebno črpati krvi iz spodnjih okončin. S tem se razbremeni sila teže, ki vpliva na kroženje krvi. Zaradi tega vpliva ima plavanje tako velik pomen in predstavlja izrazit trening za srce in naš krvni obtok.

Jože Marinček